

**SLOVENSKÉ
BANSKÉ
MÚZEUM**

VÝROČNÁ SPRÁVA SLOVENSKÉHO BANSKÉHO MÚZEA BANSKÁ ŠTIAVNICA ZA ROK 2016

Vypracoval: PhDr. Jozef Labuda, CSc. a kolektív

BANSKÁ ŠTIAVNICA

Apríl 2017

1	Identifikácia organizácie.....	3
2	Pôsobnosť a strednodobý výhľad organizácie.....	4
2.1	Strednodobý výhľad	5
2.2	Spôsob financovania ťažiskových činností	5
2.3	Spôsob využitia ostatných príjmov organizácie	6
3	Rozpočet organizácie.....	7
4	Organizačná štruktúra organizácie a personálne otázky.....	8
4.1	Odbor múzejných činností.....	11
4.1.1	Oddelenie Banské múzeum v prírode	12
4.1.2	Oddelenie histórie	12
4.1.3	Oddelenie Galéria Jozefa Kollára.....	13
4.1.4	Oddelenie geológie.....	13
4.1.5	Oddelenie banskej techniky	13
4.1.6	Oddelenie Handlová	14
4.1.7	Oddelenie dokumentácie a ochrany zbierkových fondov, archív	14
4.2	Odbor marketingu a environmentálnej výchovy.....	14
4.3	Odbor ekonomický	15
4.4	Odbor ochrany a údržby objektov.....	15
5	Charakteristika kontraktu organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie	16
6	Činnosť organizácie	17
6.1	Zbierkotvorná, dokumentačná, archivačná, činnosť a starostlivosť o zbierkový fond	17
6.1.1	Budovanie zbierkového fondu.....	17
6.1.2	Fotoarchív.....	18
6.1.3	Fotodielňa.....	18
6.1.4	Knižnica.....	18
6.1.5	Archív a registratúrne stredisko	18
6.1.6	Starostlivosť o zbierkový fond	18
6.2	6.2 Koncepce, programy, metodiky	19
6.3	Veda, výskum, výchova a vzdelávanie	19
6.3.1	Prezentácia stálych expozícií	19
6.3.2	Výstavná činnosť.....	19
6.3.3	Banskoštiavnický Geopark.....	23
6.3.4	Archeologický výskum pravekého a stredovekého baníctva na Slovensku	23
6.3.5	Odborné a vedecké podujatia	24
6.3.6	Odborné, vedecké a materiálové štúdie k hospodárskym, výtvarným, kultúrnym a etnografickým dejinám Banskej Štiavnice a banských miest Slovenska	24
	Názov úlohy: Banské meračstvo a geodézia do druhej polovice 19.storočia.....	26

6.3.7	Nové expozičné celky SBM a ich inovácie	29
6.3.8	Environmentálna výchova v podmienkach SBM	29
6.3.9	Podujatia ku Svetovému dňu vody, Dňu Zeme, Medzinárodnému dňu múzeí a Svetovému dňu životného prostredia	34
6.3.10	Prezentácia a popularizácia Slovenského banského múzea formou tradičných podujatí 35	
6.3.11	Participácia na podujatiach v regióne	37
6.3.12	Iné kultúrno-spoločenské podujatia v SBM.....	38
6.3.13	Účasť na seminároch a konferenciách	40
6.3.14	Účasť na festivaloch.....	40
6.4	Edičná a propagačná činnosť.....	40
6.4.1	Edičná činnosť.....	40
6.4.2	Propagácia múzea	41
7	Návštevnosť a marketing.....	42
7.1	Vyhodnotenie návštevnosti za rok 2016	42
8	Projektová činnosť.....	46
9	Kontrolná činnosť	47
10	Vymedzenie okruhu užívateľov	48
10.1	Odborná, metodická a poradenská spolupráca	49
10.2	Medzinárodná spolupráca.....	50
11	Hlavné skupiny užívateľov organizácie.....	52

1 IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

Zriaďovateľom Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici (ďalej SBM) je od I.I.1999 Ministerstvo životného prostredia SR (ďalej MŽP SR). V organizačnej štruktúre MŽP SR patrí múzeum do Sekcie geológie a prírodných zdrojov. SBM riadi a za jeho činnosť zodpovedá riaditeľ múzea RNDr. Jozef Labuda, CSc., ktorý je jeho štatutárnym orgánom. Riaditeľa múzea vymenúva a odvoláva minister. Riaditeľ za plnenie úloh zodpovedá štátnemu tajomníkovi II. MŽP SR.

Riaditeľ múzea vymenúva a odvoláva svojho zástupcu, vedúcich odborov a vedúcich oddelení. Organizačnú štruktúru, pracovnú náplň organizačných zložiek múzea, ich právomoc, pôsobnosť, zodpovednosť a vzájomné vzťahy určuje organizačný poriadok, ktorý vydáva riaditeľ múzea. Práva a povinnosti zamestnancov určuje pracovný poriadok, ktorý vydáva riaditeľ múzea.

Činnosť múzea sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi, ostatnými predpismi platnými v rezorte ministerstva a ročným plánom hlavných úloh, ktorý schvaľuje Porada vedenia MŽP SR. Plnenie ročného plánu hlavných úloh múzeum polročne vyhodnocuje; odpočet plnenia úloh predkladá písomne riaditeľ múzea ministerstvu.

Múzeum je príspevková organizácia, ktorá je svojím príspevkom napojená na rozpočet ministerstva. Múzeum hospodári s prostriedkami a dotáciami určenými na výkon činnosti, ktoré sú účelovo viazané a špecifikované v záväzných výstupoch ministerstva a s prostriedkami získanými z činnosti vykonávanej podľa štatútu. Hospodárenie múzea sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi o hospodárení rozpočtových a príspevkových organizácií.

NÁZOV ORGANIZÁCIE: Slovenské banské múzeum v Banskej Štiavnici

SÍDLO ORGANIZÁCIE: Kammerhofská 2, 969 01 Banská Štiavnica

REZORT/ZRIAĐOVATEĽ: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

TERMÍN VEREJNÉHO ODPOČTU: 9.5.2017 10.00 – 14.00 hod., Kammerhofská 2, kancelária riaditeľa

IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO:35 998 652

TELEFÓN: riaditeľ: 0421-45-6920762

sekretariát: 0421-45-6949445

ústredňa : 0421-45-6949422

FAX: 0421-45-6920761

E-MAIL: sbm@muzeumbs.sk

INTERNETOVÁ STRÁNKA: www.muzeumbs.sk

FORMA HOSPODÁRENIA: príspevková organizácia

2 PÔSOBNOSŤ A STREDNODOBÝ VÝHLAD ORGANIZÁCIE

Slovenské banské múzeum (ďalej len „múzeum“) pôsobí v zmysle Zriaďovacej listiny č. 1/1999-5.3. zo dňa 1.1.1999. Na základe svojej zriaďovacej listiny plní funkciu celoslovenského špecializovaného múzea, ktoré cieľavedome zhromažďuje, ochraňuje, vedecky a odborne spracováva, využíva a sprístupňuje hmotné dokumenty so vzťahom ku komplexnej dokumentácii vývoja baníctva, príbuzných banských odborov, geológie, ochrany nerastov, vývoja banských miest a oblastí na Slovensku. Vykonáva koordinačné, metodické, vzdelávacie a informačné činnosti v oblasti svojej špecializácie. Zároveň sa riadi zákonom č. 206/2009 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 206/2009 Z. z.“). Múzeum sprístupňuje verejnosti vlastné zbierkové predmety, fotodokumentačný materiál, archívne materiály i vlastné videozáznamy formou expozícií, výstav, prednáškovej činnosti a možnosťou štúdia v depozitných priestoroch a v priestoroch knižnice a archívu.

Hlavné úlohy múzea

Plnenie programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky z roku 2012 tým, že v súlade so stratégiou trvalo udržateľného rozvoja a environmentálnej politiky sa sústreďuje hlavne na rozvoj školskej i mimoškolskej výchovy a vzdelávania, environmentalistiky, environmentálnej regionalizácie, etiky, osvety, propagácie a environmentálne prospešných aktivít mládeže a občanov. Pri príležitosti medzinárodných a svetových dní organizovalo interaktívne podujatia ku Svetovému dňu vody, Svetový dňu Zeme, Medzinárodnému dňu múzeí a galérií, Svetovému dňu životného prostredia, Dňom európskeho kultúrneho dedičstva a počas Týždňa vedy a techniky. Medzi environmentálne aktivity múzea patrí aj činnosť Banskoštiavnického Geoparku - náučnej geologickej expozície v Banskom múzeu v prírode a Dedičnej odvodňovacej štôlne Glanzenberg a tiež prezentácia náučných geologických chodníkov, náučnej posterovej expozície. Dôležitou časťou environmentálnej výchovy sa stali programy tvorivých dielní v Banskej Štiavnici a Handlovej

Práca s verejnosťou a vzdelávanie prostredníctvom výkladov v stálych expozíciách a výstavách a aj aktivity projektu Škola v múzeu s tematickými interaktívnymi programami patria k základným činnostiam múzea.

Vedeckovýskumná činnosť je zameraná na problematiku baníctva, mineralógie, geológie, témy spojené s banskou činnosťou z celého Slovenska, hospodárske, kultúrne dejiny Banskej Štiavnice, montánnu históriu. Prostredníctvom edičnej, vydavateľskej, propagačnej a popularizačnej činnosti zverejňuje výsledky odbornej práce.

Akvizičná činnosť a odborná starostlivosť o zbierkové predmety súvisí so sprístupňovaním zbierkových predmetov formou výstav a expozícií, dokumentáciou a vytváraním zbierkového fondu múzea v súlade s jeho profiláciou. Na túto činnosť nadväzuje odborná správa zbierok v programe ESEZ 4G, kde je evidovaných v prvostupňovej evidencii 24 519 záznamov, v druhostupňovej evidencii celkom 24 511 záznamov. Odborné múzejné činnosti metodicky koordinuje SNM Bratislava prostredníctvom Muzeologického kabinetu.

Buduje odbornú knižnicu, dokumentáciu a archív, ktoré tvoria primárnu bázu pre jeho odbornú činnosť. Poskytuje informačné služby v rámci knižnice, archívu a umožňuje bádanie v expozíciách, zbierkovom fonde a foto archíve. Múzeum informácie o pripravovaných podujatiach organizovaných múzeom do rozhlasového, televízneho vysielania a pre tlač, informácie o podujatiach múzea, informácie v rámci poskytovania informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám,

V rámci edičnej činnosti bol v roku 2016 spracovaný a pripravený pre tlač zborník SBM ročník 25 a ako výstup z konferencie Etnológ v teréne bol spracovaný a pripravený do tlače zborník príspevkov z konferencie. Tlač zborníka bola podporená grantovým systémom MK SR, kde projekt realizoval Zväz múzeí na Slovensku (ďalej ZMS) a SBM sa podieľalo ako spoluorganizátor.

Múzeum využíva atraktívne priestory (Starý zámok, Nový zámok, štôlne, Galéria J. Kollára) pre spoluorganizovanie festivalov a kultúrnych podujatí v meste pre domácu a zahraničnú verejnosť. Je aktívnym členom Združenia turizmu Banská Štiavnica a Oblastnej organizácie cestovného ruchu Región Banská Štiavnica.

SBM zabezpečuje v spolupráci s Mestom Banská Štiavnica prevádzku informačného centra (zabezpečenie sprevádzania v Glanzenberg štôlni, informácie o expozíciách múzea, Slovenskej banskej cesty, Slovenskej železnej cesty, zabezpečenie sprevádzania turistov a cielených skupín po Geoparku Banská Štiavnica, mesta Banská Štiavnica a okolí), v jednotlivých objektoch s expozíciami realizuje predaj suvenírov prostredníctvom predajných priestorov v expozíciách a tiež v predajni suvenírov v informačnom centre. Múzeum poskytuje vybrané priestory na krátkodobý prenájom pre jednorazové spoločenské, rodinné akcie alebo akcie rôznych firiem, a dlhodobý prenájom priestorov pre podnikateľské subjekty.

Pri starostlivosti o historické objekty, v ktorých múzeum sídli, sa riešila údržba, revízie zariadení a budov. Pripravovalo sa dobudovanie exteriérovej časti expozície v Handlovej, boli vybudované betónové platne pod zbierkové predmety. V roku 2017 sa plánuje inovácia expozície banského múzea v prírode a v roku 2016 sa pripravovala projektová dokumentácia a podklady pre projekt inovácie podzemia a povrchu.

2.1 STREDNODOBÝ VÝHLAD

Múzeum svoj strednodobý výhľad zameriava v zmysle zriaďovacej listiny. Podľa nej SBM plní funkciu celoslovenského špecializovaného múzea s cieľom zhromažďovať, chrániť, vedecky a odborne spracovávať, využívať a sprístupňovať hmotné dokumenty so vzťahom ku komplexnej dokumentácii vývoja baníctva, príbuzných banských odborov, geológie, ochrany nerastov, vývoja banských miest a oblastí na Slovensku. Múzeum sa zároveň riadi zákonom č. 206/2009 Z. z. a . Zákonom č. 38/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 206/2009 Z. z., Zákon o múzeách a galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty. Múzeum bude pokračovať v sprístupňovaní vlastných zbierkových predmetov, fotodokumentačného materiálu a archívnych materiálov verejnosti. Umožní odbornej verejnosti štúdium zbierkových predmetov, knižničných fondov a archívnych dokumentov.

Za účelom splnenia týchto činností múzeum vypracovalo Plán hlavných úloh Slovenského banského múzea na rok 2016, ktorý vychádza z Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na roky 2012 - 2016 s tým, že v súlade so stratégiou trvalo udržateľného rozvoja a environmentálnej politiky sa sústreďuje hlavne na rozvoj školskej i mimoškolskej výchovy a vzdelávania, environmentalistiky, environmentálnej regionalizácie, etiky, osvety, propagácie a environmentálne prospešných aktivít mládeže a občanov. Plán hlavných úloh obsahuje 36 úloh. Gestorom úloh za Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky je sekcia geológie a prírodných zdrojov. Múzeum ako príspevková organizácia kladie vo svojej činnosti veľký dôraz aj na využívanie mimorozpočtových zdrojov prostredníctvom rôznych projektov. Pri projektoch podávaných na Environmentálny fond Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky sú tieto prioritne zameriavané environmentálnu výchovu, vzdelávanie a propagáciu. Na organizovanie kultúrnych akcií v múzeu sa podávajú projekty na Vyšší územný celok Banská Bystrica a Mesto Banská Štiavnica. V spolupráci s Občianskym združením Iniciatíva za živé mesto podáva múzeu projekty na Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Fond na podporu umenia.

2.2 SPÔSOB FINANCOVANIA ŤAŽISKOVÝCH ČINNOSTÍ

Všetky vykonávané činnosti sú zahrnuté v rozpočte organizácie a ich financovanie je zabezpečené príspevkom na činnosť a vlastnými príjmami.

2.3 SPÔSOB VYUŽITIA OSTATNÝCH PRÍJMOV ORGANIZÁCIE

Všetky tržby, vrátane tržieb za nájomné a vstupné sú zahrnuté v rozpočte organizácie a sú použité na prevádzku múzea v rámci hlavnej činnosti v súlade so Štatútom.

3 ROZPOČET ORGANIZÁCIE

Tuzemské bežné granty a transfery	937.542 EUR
Záväzné ukazovatele na rok 2016 – príspevok na činnosť	918.784 EUR
Rozpočtové opatrenie č. 1/2016 zo dňa 09.06.2016	+ 18.758 EUR
Tuzemské kapitálové granty a transfery	61.000 EUR
Rozpočtové opatrenie č. 2/2016 zo dňa 09.09.2016	+61.000 EUR

Pri vypracovaní Plánu hlavných úloh a kalkulácii nákladov sa vychádzalo z objemu finančných prostriedkov pridelených múzeu z rozpočtu kapitoly Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky na rok 2016 vo výške 998 542 €, ako aj z predpokladaného objemu finančných prostriedkov, ktoré sa získajú z iných zdrojov. Pri započítaní finančných prostriedkov z iných zdrojov bola celková suma 1 315 980,55 €.

V prvom tematickom okruhu úloh Koncepcie, programy, metodiky boli finančné prostriedky čerpané na 100,00 %.

V treťom tematickom okruhu Veda, výskum, výchova a vzdelávanie boli finančné prostriedky čerpané na 100,00 %.

Vo štvrtom tematickom okruhu Monitoring, informatika a dokumentácia boli finančné prostriedky čerpané na 100,00 %.

V piatom tematickom okruhu Edičná činnosť bolo čerpanie na 100,00 %.

V šiestom tematickom okruhu Investičné akcie, budovanie a údržba zariadení bol schválený rozpočet na 135 000 €. Úpravou rozpočtu od zriaďovateľa bol rozpočet upravený na 196 000 €. Zvýšenie sa týkalo vyššej náročnosti úloh v šiestom tematickom okruhu.

V siedmej časti Medzinárodná spolupráca bolo čerpanie na 100,00 %.

V roku 2016 sa múzeom zameralo aj na využívanie mimorozpočtových zdrojov prostredníctvom rôznych projektov. Na rok 2016 podalo žiadosti o podporu dvoch projektov z Environmentálneho fondu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky v celkovej výške 107 341 €. Podporený bol projekt „Ako sa mapovalo v baníctve“ vo výške 36.763,10 EUR.

Na podporu organizovania kultúrnych akcií bol podaný projekt na Banskobystrický samosprávny kraj, ktorý bol podporený sumou 1 500 €. Projekt „Kultúrny rok 2016 v Slovenskom banskom múzeu“ podaný na Mesto Banská Štiavnica, bol podporený vo výške 1 500 €. Múzeum v spolupráci s Občianskym združením Iniciatíva za živé mesto podalo dva projekty na Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, ktorý bol podporený v celkovej výške 7 195 €.

4 ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA ORGANIZÁCIE A PERSONÁLNE OTÁZKY

Organizačné členenie

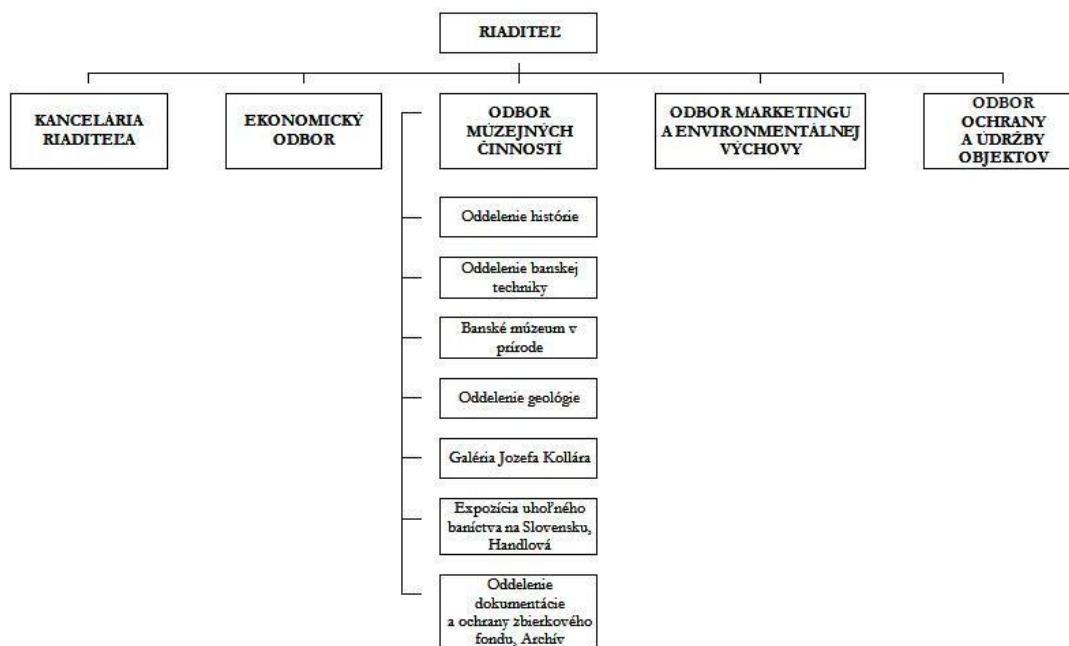
Vedenie múzea zabezpečuje riaditeľ, ktorý riadi štyri odbory:

- 1.Odbor múzejných činností, ktorý sa člení na 7 oddelení (Oddelenie histórie, Oddelenie Banské múzeum v prírode, Oddelenie Galéria Jozefa Kollára, Oddelenie banskej techniky, Oddelenie geológie, Oddelenie dokumentácie a ochrany zbierkových fondov, archív, Oddelenie Expozícia uhoľného baníctva v Handlovej),
- 2.Odbor ekonomicko-investičný
- 3.Odbor marketingu, environmentálnej výchovy
- 4.Odbor ochrany a údržby objektov

V jednotlivých odboroch a oddeleniach sú začlenení zamestnanci podľa popisu ich práce. Zmena modelu riadenia múzea vyplynula z reálnych potrieb a v prípade osvedčenia bude zachovaná aj v budúcnosti.

ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA SBM

RIADITEĽ: PhDr. Jozef Labuda, CSc.

ZÁSTUPCA RIADITEĽA: Ing. Peter Zorvan, PhD., Ing. Magdalena Sombathyová,
od 26.9.2016 PhDr. Daniel Harvan

ČLENOVIA VEDENIA ORGANIZÁCIE:

ODBOR MÚZEJNÝCH ČINNOSTÍ: Ing. Magdalena Sombathyová - vedúca

Oddelenie Banské múzeum v prírode: Ing. Ondrej Michna – vedúci

Oddelenie histórie: Mgr. Zuzana Denková, PhD. – vedúca, od 1.3.2016 PhDr. Mgr. Daniel Harvan

Oddelenie Galéria Jozefa Kollára: Ing. arch. Iveta Chovanová – vedúca

VÝROČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEHO BANSKÉHO MÚZEA BANSKÁ ŠTIAVNICA ZA ROK 2016

Oddelenie geológie: Mgr. Peter Jancsy - vedúci

Oddelenie banskej techniky: Ing. Magdalena Sombathyová - vedúca

Oddelenie dokumentácie a ochrany zbierkových fondov, archív:

Mgr. Adriana Matejková, PhD. – vedúca

Oddelenie Handlová: Mgr. Ing. Jana Oswaldová - vedúca

ODBOR MARKETINGU, ENVIRONMENTÁLNEJ VÝCHOVY:

Ing. Peter Zorvan, PhD. – vedúci , od 1.4. 2016 Ing. Petra Páchniková

ODBOR EKONOMICKO-INVESTIČNÝ: Ing. Lýdia Hojáková – vedúca

ODBOR OCHRANY A ÚDRŽBY OBJEKTOV: Ing. Peter Zorvan, od 1.10.2016 Ing. Miloš Janovský

Systematizované pracovné miesta

Útvar	Počet
Riaditeľ múzea	1
Kancelária riaditeľa	2
Odbor múzejných činností	43 spolu
Oddelenie Banské múzeum v prírode	8
Oddelenie banskej techniky	7
Oddelenie geológie	4
Oddelenie histórie	8
Oddelenie Galéria Jozefa Kollára	4
Oddelenie dokumentácie a ochrany zbierkových fondov, archív	8
Oddelenie Expozícia uhoľného baníctva na Slovensku, Handlová	4
Odbor marketingu, environmentálnej výchovy	4
Odbor ekonomicko-investičný	3
Odbor ochrany a údržby objektov	16

Vzdelanostná štruktúra

Základne vzdelanie	Stredné vzdelanie	Úplné stredoškolské vzdelanie	Vysokoškolské vzdelanie I. stupeň	Vysokoškolské vzdelanie II. stupeň	Vysokoškolské vzdelanie III. stupeň
2	10	33	2	18	4

Veková štruktúra so stavom k 31. 12. 2016

do 30 rokov	do 40 rokov	do 50 rokov	do 60 rokov	nad 60 rokov	spolu
7	10	31	16	2	69

Rodová rovnosť zamestnancov so stavom k 31. 12. 2016 (muži)

do 20 rokov	do 30 rokov	do 40 rokov	do 50 rokov	do 60 rokov	nad 60
0	3	3	12	7	5

Rodová rovnosť zamestnancov so stavom k 31. 12. 2016 (ženy)

do 20 rokov	do 30 rokov	do 40 rokov	do 50 rokov	do 60 rokov	nad 60
0	2	10	14	11	1

Odborné zaradenie a priemerná mzda (so stavom k 31. 12. 2016)

Múzeum odmeňuje podľa zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zaradenie	Počet	Priemerná mzda (€)
Odborní pracovníci, kurátori	16	892
Kustódi	5	694
Lektori	10	520
Personalistika, asistentka riaditeľa	2	716
Ekonomika	2	686
Marketing	2	750
Informačná kancelária	1	442
Knihovník, archivár, dokumentátor	3	633
Konzervátorky	3	660
Fotograf	1	623
Strážna služba	11	470
Upratovačky, domovník	7	440
Údržba	6	500
Spolu	69	
Priemerná mzda v SBM		619

Zhodnotenie zamestnanosti k 31.12.2016

K 31.12.2016 malo Slovenské banské múzeum 69 zamestnancov. Dve zamestnankyne na rodičovskej dovolenke a 1 na materskej dovolenke. Pracovníci v Slovenskom banskom múzeu v rámci pracovnoprávných vzťahoch vykonávajú práce vo verejnom záujme.

Prijatí zamestnanci: 10

Prijatí boli 10 zamestnanci na dobu určitú : 3 pracovníci vlastnej ochrany, 2 lektori Banské múzeum v prírode, 1 lektor – oddelenie Galérie J. Kollára, 1 pracovník pre expozíciu v Handlovej, 1 upratovačka, 1 lektor na oddelenie Starý Zámok, 1 lektor na oddelenie banskej techniky, 2 pracovníci na oddelenie banské múzeum v prírode, 1 pracovník na Odbor ochrany a údržby objektov

Uvoľnení zamestnanci: 8

Z pracovného pomeru na dobu neurčitú odišlo 5 zamestnancov: , 1 pracovník vlastnej ochrany, Kollára - upratovačka, 1 pracovník VO, 1 pracovník – expozícia Handlová, 2 pracovníci oddelenia Banské múzeum v prírode, 1 pracovník Odboru ochrany a údržby objektov

Z pracovného pomeru na dobu určitú odišli 3 zamestnanci: 1 pracovník - lektor Banské múzeum v prírode, 2 pracovníci vlastnej ochrany – Odbor ochrany a údržby objektov.

Náklady na mzdy zamestnancov

Mzdy	562 682,70 EUR
Odvody	196 960,80 EUR
Dohody	16 425,97 EUR
Odstupné, odchodné	1574,50 EUR
Náhrady PN	1 568,78 EUR
Sociálny fond	7 411,98 EUR

Dohody o vykonaní práce, DBŠP a DOPČ – 27, na vykonávanie dozorovania v plynových kotolniach, archeologický výskum – brigádnicami v mesiacoch júl a august, lektorovanie, preklady, verejné obstarávanie, vlastná ochrana, upratovačka, údržbár.

Sociálna politika

Z nedostatku finančných prostriedkov na pokrytie lektorovania počas letnej sezóny využívalo múzeum pracovníkov z Úradu práce v Banskej Štiavnici na aktivačné činnosti dobrovoľníckej služby na základe dohody o aktivačnej činnosti a v období od 1. 4. 2016 do 31. 10.2016 múzeum zamestnávalo šiestich pracovníkov, na pracovné zmluvy z ÚP štyroch pracovníkov, ktorí vypomáhali pri lektorovaní, jedného pracovníka máme v chránenej dielni.

Zamestnanci múzea sa vzdelávali na nasledovných seminároch:

- seminár a workshop, Ošetrovanie zbierkových predmetov kombinovaných materiálov, zameranie sklo, drevo, kov - konzervátorky
- seminár Autorské právo v múzejnej praxi, kurátori
- seminár Digitálne múzeum, Čo s digitálnym obsahom múzeí, kurátori
- seminár (De)Akvizičná činnosť v múzeách, kurátori

4.1 ODBOR MÚZEJNÝCH ČINNOSTÍ

Odbor múzejných činností vykonáva prostredníctvom odborných oddelení aktivity súvisiace so základnými múzejnými činnosťami definovanými Zákom č. 38/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 206/2009 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty . Hlavnými

činnosťami odborných oddelení je starostlivosť o zbierkové predmety, akvizičná, vedecko - výskumná a prezentačná činnosť. Veľký dôraz sa kladie na sprístupňovanie zbierkového fondu v historických súvislostiach prostredníctvom stálych expozícií a výstav. Oddelenia odboru múzejných činností sa podieľajú na príprave a realizácii tradičných podujatí pre verejnosť. Popri tradičných klasických prehliadkach expozícií, v súlade s aktuálnymi trendmi múzejnej pedagogiky, pracovníci jednotlivých odborných oddelení, rozširujú ponuku interaktívnych prehliadok. Tento typ sprevádzania sa realizuje v projekte Škola v múzeu, na ktorom sa podieľa aj odbor marketingu a environmentálnej výchovy. Pozitívnym výsledkom týchto aktivít je zvyšujúca sa návštevnosť expozícií Slovenského banského múzea.

4.1.1 Oddelenie Banské múzeum v prírode

Expozícia Banské múzeum v prírode, J. K. Hella 12, 969 01 Banská Štiavnica,
tel. č.: 0421-45-6912971, bmp@muzeumbs.sk, skanzen@muzeumbs.sk

Najnavštevovanejšia expozícia SBM, ktorá sa začala budovať v roku 1965. V súčasnosti expozíciu tvoria:

povrchová expozícia s náučnou geologickou expozíciou Geopark a podzemná expozícia štôlne Bartolomej, v areáli šachty Ondrej, expozícia lomového dobývania, areál starých dobývok na žile Terézia, areál Pracháreň s domami tradičnej ľudovej baníckej architektúry

Ťažiskové úlohy v roku 2016:

- Zabezpečenie prevádzky expozície Banského múzea v prírode
- Údržba a konzervovanie banských objektov, zabezpečenie podzemných banských priestorov
- Rekonštrukcia objektov expozície ľudovej architektúry
- Výstava venovaná histórii prachární a výrobe pušného prachu
- Prípravné práce inovácie podzemnej expozície

4.1.2 Oddelenie histórie

Expozícia Nový zámok, Novozámocká 22, 969 01 Banská Štiavnica,
tel. č.: 0421-45-6911543, etnolog@muzeumbs.sk

Pevnosť Nový zámok vybudovali v Banskej Štiavnici v rokoch 1564-1571, ako hlavnú obrannú baštu pred Turkami.

Expozícia Starý zámok, Starozámocká 12, 969 01 Banská Štiavnica, tel. č.: 0421-45-694 94 72, etnolog@muzeumbs.sk

V rokoch 1546 – 1559 prestavaný farský kostol Panny Márie na protitureckú pevnosť. V objekte Starý zámok bolo v roku 1900 sprístupnené prvé múzeum v Banskej Štiavnici.

Ťažiskové úlohy v roku 2016:

- Elektronické spracovanie zbierkových predmetov v programe ESEZ 4G, druhostupňových záznamov zbierkových predmetov z fondov etnológia, novšia história a numizmatika.
- Medzinárodná konferencia Etnológ v teréne/ k prameňom poznania.
- Inovácia expozičných celkov. Posterová výstava Banská Štiavnica a Starý zámok vo výtvarnom umení
- Vedecko-výskumná činnosť s témami z hospodárskych a spoločenských dejín Banskej Štiavnice
- Kultúrne a vzdelávacie podujatia
- Zabezpečenie prevádzky expozícií Starý a Nový zámok

4.1.3 Oddelenie Galéria Jozefa Kollára

 Expozícia Galéria Jozefa Kollára, Nám. sv. Trojice 8, 969 01 Banská Štiavnica, tel. č.: 0421-45-6913431, galeria@muzeumbs.sk
Galéria J. Kollára sídli v troch objektoch zo 16. stor. na Nám. sv. Trojice (Jonášov, Richterov a Bošániho dom).

Ťažiskové úlohy:

- Realizácia programu „Škola v múzeu – „Živá galéria“
- Elektronické spracovanie zbierkových predmetov v ESEZ 4G, druhostupňových záznamov zbierkových predmetov fondu umelecká história
- Zabezpečenie prevádzky v stálych expozíciách
- Realizácia výstav plánovaných v PHÚ

4.1.4 Oddelenie geológie

 Bergrichter - Mineralogická expozícia, Nám. sv. Trojice 6, 969 01 Banská Štiavnica, tel. č.: 0421-45-692 05 36, mineralog@muzeumbs.sk
Bergrichter, budova zo 16. stor., bývalé sídlo Banského súdu, v ktorej sídli oddelenie geológie SBM.

Ťažiskové úlohy:

- Realizovanie environmentálnych programov v rámci podujatí Škola v múzeu
- Aktivity pre školy a verejnosť v Geobádateľni
- Revízia zbierkového fondu
- Elektronické spracovanie zbierkových predmetov v programe ESEZ 4G, druhostupňových záznamov zbierkových predmetov z fondov geológia
- Zabezpečenie prevádzky Mineralogickej expozície.

 Expozícia Dedičná štôlna Glanzenberg, Kammerhofska ulica, 969 01 Banská Štiavnica, tel. č. 0421-45-692 05 35, infobs@muzeumbs.sk

Dedičná odvodňovacia štôlna Glanzenberg, jedna z najstarších v regióne, prechádza popod centrum mesta. Štôľňu preslávili cisárske návštevy v minulosti a významných osobností súčasnosti.

Ťažiskové úlohy:

- Prezentácia štôľne ako objektu Geoparku s dôrazom na banícku históriu
- Slávnostné fárание významných osobností
- Sprievodcovské služby v štôľni Glanzenberg

4.1.5 Oddelenie banskej techniky

 Kammerhof - Expozícia Baníctvo na Slovensku, Kammerhofska 2, 969 01 Banská Štiavnica, tel. č.: 0421-45-694 94 18, technika@muzeumbs.sk

Kammerhof - najväčší stavebný komplex v historickom jadre Banskej Štiavnice, vznikol od 12. do 16. storočia. Od roku 1598 bol sídlom Hlavného komorskogrófskeho úradu, v 70-tych rokoch 20. stor. sa stal sídlom Slovenského banského múzea.

Ťažiskové úlohy:

- Elektronické spracovanie zbierkových predmetov v programe ESEZ 4G, druhostupňových záznamov zbierkových predmetov z fondov geológia
- projekt Ako sa mapovalo v baníctve, realizácia výstavy a sprievodných aktivít
- Aktivity programu Škola v múzeu, interaktívne prehliadky expozície

- Vedecko-výskumná činnosť v oblasti histórie baníctva
- Zabezpečenie prevádzky expozície Baníctvo na Slovensku

4.1.6 Oddelenie Handlová

Uhoľné baníctvo v Handlovej, SNP 25, 972 51 Handlová, tel. č.: 046 542 39 73,
0903 411 011, handlova@muzeumbs.sk

Ťažiskové úlohy:

- Zabezpečenie prevádzky expozície Uhoľné baníctvo na Slovensku verejnosti
- Aktivity programu Škola v múzeu a environmentálne aktivity pre deti v Ekodielničke

4.1.7 Oddelenie dokumentácie a ochrany zbierkových fondov, archív

Kammerhof, Kammerhofská 2, 969 01 Banská Štiavnica, tel. č.: 0421-45-694 94 30,
archiv@muzeuumbs.sk; dokumentacne@muzeumbs.sk

Oddelenie dokumentácie a ochrany zbierkových fondov, archív je zamerané na odborné spracovanie a ochranu zbierkových predmetov, knižničných a archívnych dokumentov.

Ťažiskové úlohy:

- Elektronické spracovanie zbierkových predmetov v programe ESEZ 4G, spracovanie prvostupňových záznamov a druhostupňových záznamov fondov staršia história a archeológia
- Elektronické spracovanie fotodokumentačného materiálu v programe BACH - FOTOARCHIV, budovanie informačného systému
- Elektronické spracovanie knižničných dokumentov v programe KISMaSK, budovanie informačného systému
- Elektronické spracovanie archívnych dokumentov v programe BACH – PROARCHIV, budovanie informačného systému
- Fotodokumentácia zbierkových predmetov a akcií SBM
- Ošetrovanie a konzervovanie zbierkových predmetov
- Vedeckovýskumná činnosť z oblasti spoločenských dejín Banskej Štiavnice

4.2 ODBOR MARKETINGU A ENVIRONMENTÁLNEJ VÝCHOVY

Odbor marketingu a environmentálnej výchovy propaguje činnosť a všetky aktivity Slovenského banského múzea. Je v permanentnom styku s médiami, turistickými, informačnými a cestovnými kancelármi, školskými a inými inštitúciami, kde propaguje múzejné podujatia doma aj v zahraničí. Predkladá metodické a koncepcné podklady pre kvalitnejšiu prezentáciu SBM navonok – tlačoviny, suveníry, kultúrne podujatia a pod. Zabezpečuje a aktívne sa zúčastňuje na podujatiach v SBM, komunikuje s organizátormi podujatí, uzatvára zmluvy, zabezpečuje prenájom priestorov SBM, ale spolupracuje aj so združeniami cestovného ruchu v meste a regióne.

Spolupracuje s externými projektovými manažermi a odbornými pracovníkmi múzea pri príprave a realizácii projektov z mimorozpočtových zdrojov pre SBM, týkajúcich sa najmä prezentácie a ochrany zbierkového fondu Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici.

Odbor zodpovedá aj za realizáciu, skvalitňovanie a rozširovanie ponuky aktivít projektu - Škola v múzeu v rámci environmentálnej výchovy v podmienkach múzea.

Odbor sa zameriava aj na propagáciu projektu Geopark a jeho predstavenie verejnosti a to v priestoroch Berggerichtu - Informačné centrum.

Informačné centrum a Náučno – propagačná expozícia Geopark, 969 01
Banská Štiavnica, tel. č. 0421-45-692 05 35, infobs@muzeumb.sk

Ťažiskové úlohy:

- Poskytovanie informácií projektu Geopark a expozícií SBM laickej a odbornej verejnosti
- Sprievodcovské služby: v štôlni Glanzenberg, po náučných trasách, expozíciách a objektoch Geoparku
- Predaj propagačných materiálov, suvenírov, máp, poskytovanie informačných materiálov
- Prezentovanie objektov a náučných trás Geoparku a baníckej histórie

4.3 ODBOR EKONOMICKÝ

Ekonomický odbor Slovenského banského múzea a zabezpečuje nasledovné úlohy:

- Rozpočtová a rozborová činnosť
- Účtovníctvo
- Správa majetku štátu
- Nájomné zmluvy
- Materiálno – technické zásobovanie múzea
- Energetika
- Autodoprava

4.4 ODBOR OCHRANY A ÚDRŽBY OBJEKTOV

Odbor sa podieľa na dlhodobej stratégii ochrany a údržby objektov. Vykonáva a zabezpečuje práce spojené s údržbou, technickým zariadením a prevádzkou budov v správe SBM. Spolupodieľa sa na tvorbe, zadávaní a riadení investičných projektov, kooperuje s Krajským pamiatkovým úradom, Mestom Banská Štiavnica, stavebným úradom a ostatnými inštitúciami pri zabezpečovaní inžinierskej činnosti v investičnom procese. Kontroluje rozsah a kvalitu vykonaných prác a ich súlad s projektovou dokumentáciou. Vykonáva ochranu objektov SBM prostredníctvom Vlastnej ochrany, zabezpečuje technické vybavenie pre túto činnosť.

V roku 2016 neprebíhali v SBM práce investičného charakteru. Na objektoch bola vykonávaná bežná údržba týkajúca sa obnovy náterov drevených konštrukcií, interiérových a exteriérových malieb, obnovy komínových telies, údržby a revízií zariadení a pod. V objekte Berggerichtu boli čiastočne zrekonštruované a obnovené expozičné priestory, boli osadené nový závesný systém, opravené omietky a nátery a vykonané nátery okien a dverných výplní. V Banskom múzeu v prírode sa pracovalo na obnove náterov fasád a klampiarskych prvkov na objektoch povrchovej expozície, na Prachárni boli na objektoch ľudovej architektúry rekonštruované bleskozvodové sústavy.

Rozpracovaných bolo viacero investičných projektov – výmena vykurovacích telies a rekonštrukcia priestorov pre konzervovanie veľkoobjemových zbierok v budove Kammerhofu, rekonštrukcia kotolne v Berggerichte, rekonštrukcia podláh v štôlni Glanzenberg, obnova fasád a vnútorných priestorov objektov Galérie j. Kollára, náter krytiny Nového zámku, projekt interaktívneho múzea v štôlni Bartolomej a povrchovej expozícii atď.

5 CHARAKTERISTIKA KONTRAKTU ORGANIZÁCIE S ÚSTREDNÝM ORGÁNOM A JEHO PLNENIE

Organizácia nemá uzavretý kontrakt s ústredným orgánom.

6 ČINNOSŤ ORGANIZÁCIE

6.1 ZBIERKOTVORNÁ, DOKUMENTAČNÁ, ARCHIVAČNÁ, ČINNOSŤ A STAROSTLIVOSŤ O ZBIERKOVÝ FOND

6.1.1 Budovanie zbierkového fondu

Budovanie zbierkového fondu: Do centrálnej prírastkovej knihy v roku 2015 bolo zaevidovaných 176 prírastkových čísel v počte 333 ks zbierok.

Akvizičná činnosť v roku 2015.

			Výskum, zber, nález		Kúpa		Dar		Prevod	
Fond	Pr.č.	Ks	Pr.č.	ks	Pr.č.	ks	Pr.č.	ks	Pr.č.	Ks
A (<i>archeológia</i>)	6	6	6	6	-	-	-	-	-	-
SH (staršia história)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NH (novšia história)	158	286	11	85	0	0	147	201	-	-
E (etnografia)	24	46	2	2	-	-	22	44	-	-
UH (umelecká história)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NUM (numizmatika)	17	36	-	-	-	-	17	36	-	-
T (technika)	6	6	5	5	1	1	-	-	-	-
HH (hudobná história)	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-
Iné spoločenské vedy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
G (geológia)	16	20	6	6	2	2	8	12	-	-
Negatívy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Spolu:	228	401	30	104	3	3	195	294	-	-

Nákupná komisia v roku 2016 zasadala 2-krát. Nákup zbierok sa uskutočnil v sume 2030,- € Zbierky získané v roku 2016 boli spracované prvostupňovo v programe ESEZ 4G. V centrálnom informačnom systéme ESEZ 4G bolo zaevidovaných v prvostupňovej evidencii 392 záznamov, v druhostupňovej evidencii bolo zaevidovaných 1295 záznamov, počet záznamov s obrázkami 667 a počet priložených obrázkov 729 ks.

Celkom v programe ESEZ 4G je evidovaných v prvostupňovej evidencii 24 519 záznamov, v druhostupňovej evidencii celkom 24 511 záznamov, počet záznamov s obrázkami celkom 11 725 a celkový počet priložených obrázkov 13 079.

Na oddelení dokumentácie a ochrany zbierkových fondov sa zaevidoval a katalogizoval nasledovný informačný materiál :

-CD – 2 ks, DVD - 8 ks, Nálezové správy z výskumov – 6 ks, Vedecko-výskumná činnosť: štúdie, publikačná činnosť – 45 ks, služobné cesty: domáce – 36 ks, zahraničné – 2 ks, ktorej sa zúčastnil PhDr. J. Labuda, CSc. a Mgr. P. Jancsy.

Do evidencie „Zmluvy o výpožičke“ bolo zaevidovaných 12 zmlúv s rôznymi organizáciami, ktoré si vypožičali 254 ks zbierkových predmetov na rôzne výstavy a iné prezentačné účely. SBM si vypožičali na svoju výstavnú a expozičnú činnosť od 11 organizácií a súkromných osôb v počte 194 ks predmetov.

Dohôd o publikovaní, fotografovaní a filmovaní bolo vyhotovených 28.

Podľa Plánu hlavných úloh SBM prebiehali v roku 2016 revízie zbierkových fondov: archeológia, geológia, knižnica – časopisy..

6.1.2 Fotoarchív

V informačnom systéme Bach bolo v roku 2016 zapísaných 5350 ks záznamov, celkovo je elektronicky spracovaných negatívov: 95130 ks a 2344 ks diapozitívov.

Vo fotoarchíve je evidovaných celkom 46844 ks negatívov zbierok a 61318 ks nezberkových negatívov (výstavy, semináre, kultúrne a spoločenské akcie, výskumy, atď...), diapozitívov je evidovaných celkovo 2344 ks.

6.1.3 Fotodielňa

Digitálne bolo vyhotovených celkovo 7799 záberov. Z toho nafotených zbierkových predmetov 4167 záberov, nezberkových záberov bolo vyhotovených 3632, z toho akcie - semináre a výstavy: 3182 záberov.

Vyhotovenie pozitívov: 9x13cm 10 ks, 13x18cm 32 ks, spolu 42 ks.

6.1.4 Knižnica

Prírastky v knižnici v roku 2016:

-knihy : 61 ks v cene : 572,74 €, z toho – kúpa : 3 ks v cene : 57,70 €, výmena : 3 ks v cene : 47,00 €, darom: 55 ks v cene : 468,00 €,

-periodiká : 22 ks cene : 157,26 €, z toho – kúpa : 2 ks v cene : 26,30 €, výmena : 2 ks v cene : 4,00 €, darom : 18 ks v cene : 126,96 € ,

-prírastky v roku 2015 spolu : 83 ks v cene : 730,00 €, z toho - kúpa : 5 ks v cene : 84,04 €, výmena : 5 ks v cene : 51,00 €, darom : 73 ks v cene : 594,96 €

Čistý nákup v roku 2016: 84,04 €

Celkový počet knižných jednotiek vo fonde knižnice SBM k 31.12. 2016 je 23 056 kusov v hodnote 24 792,94 € .

Výpožičná služba: výpožičky prezenčné: 164 ks (z toho periodiká 129 ks), výpožičky absenčné: 391 ks MVS: 17 ks

Výpožičky v roku 2016 celkom: 552 ks

Počet čitateľov: 100

Katalogizácia kníh z fondu knižnice v KIS MaSK: v počte 2826 kusov

6.1.5 Archív a registratúrne stredisko

Archív:

-vyhľadávanie v archíve – 33

-výpožičky z archívu – 10 (8 prezenčné)

Registratúrne stredisko:

-vyhľadávanie v RS – 28

-výpožičky – 7 (6 prezenčné) + 1 externá

6.1.6 Starostlivosť o zbierkový fond

Priebežné konzervovanie zbierkových predmetov v expozíciách a depozitoch SBM:

- konzervované: 220 ks, ošetrované: 711 ks, spolu: 931 ks

6.2 6.2 KONCEPCIE, PROGRAMY, METODIKY

Názov: Národný program záchrany a transformácie banských diel na objekty cestovného ruchu

Riešiteľ: PhDr. Jozef Labuda, CSc., Ing. Peter Zorvan, PhD., Ing. Ondrej Michna

Výstup: Slovenské banské múzeum je od roku 2005 spoluriešiteľom Národného programu záchrany a transformácie starých banských diel na objekty cestovného ruchu (program Slovenská banská cesta -SBC). SBM úzko spolupracuje so Združením baníckych spolkov a cechov Slovenska, Ústavom podnikania a cestovného ruchu Fakulty BERG TU Košice, Rudnými baňami, š. p. Banská Bystrica, Ústavom vedy a výskumu UMB Banská Bystrica. Od roku 2008 SBM prevádzkuje Centrálnu informačnú kanceláriu Slovenskej banskej cesty v priestoroch informačného strediska, SBM je zároveň odborným garantom úlohy. SBM je členom združenia Slovenská železná cesta - SŽC, ktorá je súčasťou Stredoeurópskej železnej cesty (MEES), kde spolupracuje pri vyhľadávaní a spracovaní databázy objektov SŽC, získavaní jej nových členov, najmä z oblasti samospráv obcí a miest v ktorých sa tieto objekty nachádzajú, resp. tiež z podnikov s hutníckou výrobou.

6.3 VEDA, VÝSKUM, VÝCHOVA A VZDELÁVANIE

6.3.1 Prezentácia stálych expozícií

SBM svoj zbierkový fond prezentuje v 8 stálych expozíciách, sedem je v Banskej Štiavnici, jedna v Handlovej. V objektoch Starý zámok, Berggericht a v Galérii Jozefa Kollára sa realizujú aj krátkodobé a dlhodobé výstavy. V roku 2016 expozície a výstavy navštívilo 132 297 návštevníkov.

6.3.2 Výstavná činnosť

Výstava: Eva B. Linhartová „Maliarske spomienky“

Organizátor: Slovenské banské múzeum - Galéria Jozefa Kollára

Kurátor výstavy: PhDr. Bohumír Bachratý

Miesto konania: SBM - Galéria Jozefa Kollára

Doba trvania: 27.11.2015 – 21.2.2016

Eva B. Linhartová sa v štiavnickej galérii prezentovala výberom z jej širokého tvorivého programu. Krajínárska tvorba autorky je čiastočne ukotvená aj v prostredí Štiavnických vrchov – chalupa na Hornej Rovni je od roku 1979 jej obľúbeným ateliérom. Krajina je východiskom, ale autorka skúma okraje reality s presahmi do abstrakcie. Kľúčovou metódou Linhartovej tvorby je maliarska meditácia a rozjímanie. Sonduje vnútro krajiny i človeka. Vytvára diela tichej radosti, pokory a viery.

Návštevnosť 458 osôb

Výstava: Pravnuci Majstra Kollára vystavujú

Organizátor: Slovenské banské múzeum, Galéria Jozefa Kollára v spolupráci so ZŠ Jozefa Kollára v Banskej Štiavnici

Kurátor výstavy: Ing. arch. Iveta Chovanová

Miesto konania: SBM – Galéria Jozefa Kollára

Doba trvania: 21.3. – 24.4.2016

Tradičné jarné podujatie „Kollárova Štiavnica“, na ktorom deti z regionálnych základných škôl priamo v galérii tvoria diela na motívy obrazov Jozefa Kollára vyústilo do komornej výstavy, ktorá formou intervencie v stálej expozícii umelca predstavila verejnosti tvorbu talentovaných detských autorov.

Návštevnosť 414 osôb

Výstava: Prekvapenie z depozitára, Jozef Viktorián Pituk „Svetlo!“

Organizátor: Slovenské banské múzeum, Galéria Jozefa Kollára

Kurátor výstavy: Ing. arch. Iveta Chovanová

Miesto konania: SBM – Galéria Jozefa Kollára

Doba trvania: 13.4 – 19.6.2016

Komorný výstavný projekt prestavil výber z maliarskej tvorby všestranného umelca Jozefa Viktoriána Pituka /1906 – 1991/. Štiavnický rodák vyštudoval budapeštiansku Akadémiu výtvarných umení. Zaujímal sa nielen o umenie starých majstrov, ale aj moderné smery výtvarnej avantgardy zo začiatku 20. storočia – kubizmus, orfizmus, surrealizmus. Budoval si vlastný výtvarný rukopis. Svetobežník Pituk sa rád a pravidelne vracal domov – do Banskej Štiavnice. Vychutnával si atmosféru letného mesta a denne tvoril. Práve výber malieb, ktoré vznikli počas jeho štiavnických dovolení výstava „SVETLO!“ predstavila verejnosti.

Návštevnosť 1252 osôb

Výstava: Lucia Papčová „Vydobyté priestory“

Organizátor: Slovenské banské múzeum, Galéria Jozefa Kollára v spolupráci s o.z. BANSKA STANICA

Kurátor výstavy: Zuzana Bodnárová

Miesto konania: SBM – Galéria Jozefa Kollára

Doba trvania: 15.04. – 15.6.2016

V centre pozornosti záujmu mladej autorky je dlhodobá krajina, jej vizuálna, estetická hodnota, vzťah človeka k nej. Médiom klasickej, čiernobielej fotografie zachytáva nedokumentárnym spôsobom jej podoby. Jej prácu môžeme prirovnať k výskumu možností fotografického média. V rámci mesačnej rezidencie „Aklimatizácia“ autorka pracuje na sérii s názvom „Vydobyté priestory“. Fotografická séria vznikla v krajine pod zemou, v priestoroch bývalých baní.

Séria analógových, čierno-bielých fotografií vznikla počas rezidenčného pobytu autorky v centre Banská St a nica Contemporary v roku 2013.

Návštevnosť 1157 osôb

Výstava: Jana Farmanová „Esencie“

Organizátor: Slovenské banské múzeum,

Kurátor výstavy: Mgr. Silvia Čúzyová

Miesto konania: SBM – Galéria Jozefa Kollára

Doba trvania: 19.6.-25.9.2016

Maliarka JANA FARMANOVÁ/*1970/ patrí k osobnostiam, ktoré umeleckú tvorbu bytostne potrebujú a nevzdajú sa jej za žiadnych životných okolností. Jej tvorba od počiatku sleduje vzostupnú trajektóriu a dnes je medzinárodne reflektovaná. Výstava ESENCIE predstavila voľný kurátorský výber z viacerých maliarskych cyklov a tematicko-časových celkov. Nepodlieha žiadnej racionálnej konštrukcii a jej intuitívna podoba je podriadená hlavne harmonickému celku výstavy, ktorá má aj do náročného priestoru štiavnickej Galérie Jozefa Kollára, vniesť esencie - koncentrované a špecifické výťažky - príchute, vône, atmosféru a vyžarovanie malieb Jany Farmanovej, takým spôsobom, aby opantali zmysly, v duchu umelecky zachytenej, prirodzene podmanivej ženskej krásy.

Návštevnosť 1899 osôb

Výstava: Teodor Schnitzer „Muž z divokého východu“

Organizátor: Slovenské banské múzeum - Galéria Jozefa Kollára v spolupráci s galériou TOTO!

Kurátor výstavy: Mária Rojko, Miloš Kopták, Ida Želinská

Miesto konania: SBM - Galéria Jozefa Kollára

Doba trvania: 24.6.– 25.9.2016 predĺžené do 30.10.2015

Slávne mayovky, cooprovky, stevensonovky edície STOPY ilustroval rodák z Košíc Teodor Schnitzer. V rokoch 1955 – 1977 ilustroval najmenej 116 kníh. Knihy, ktoré sa aj vďaka jeho ilustráciám stali kultom. Koncom 70. rokov sa však Schnitzer stratil. Workoholizmus a alkohol mu podrazili nohy. Napriek víťazstvu nad závislosťou, sa mu nepodarilo naplno vrátiť sa k tvorbe. Stratil sa. Až investigatívne pátranie kurátorov z bratislavskej galérie TOTO prinieslo ovocie. Vo februári 2015 sa podarilo objaviť a neskôr verejnosti prístupniť stratené Schnitzerovo dielo.

Návštevnosť 2260 osôb

Výstava: Emil Drličiak „KORPUS“

Organizátor: Slovenské banské múzeum - Galéria Jozefa Kollára v spolupráci s o.z. BANSKA STANICA

Kurátor výstavy: Mgr. Zuzana Bodnárová

Miesto konania: SBM - Galéria Jozefa Kollára

Doba trvania: 15.7. – 1.9.2016

Od profesie grafického dizajnéra (ktorým v tradičnom zmysle slova nikdy nebol) sa Drličiak postupne vzdával. Systém, premyslených vzťahov a matematicko-geometrických odkazov, ktorý používal v predošlej tvorbe (od logotypov po scénografiu) je v jeho najnovších prácach prekrytý rýdzou vizualitou voľného umenia. Fragmenty- malé objekty, prírodniny, nájdené materiály aj monumentálne (viac ako 200 ročné) torzo lipy zo štiavnickej Kalvárie, Drličiak opracováva a podriaďuje vnútornej (vlastnej) logike času a priestoru. Práve ČAS je kľúčovým pojmom pre čítanie všetkých vystavených objektov a kresieb.

Návštevnosť 1328 osôb

Výstava: „Paralelné svety“

skupinový výstavný projekt pedagógov Ústavu výtvarnej tvorby a multimédií Fakulty architektúry STU Bratislava

Organizátor: Slovenské banské múzeum - Galéria Jozefa Kollára

Kurátor výstavy: Milan Lukáč, spolupráca Iveta Chovanová

Miesto konania: SBM - Galéria Jozefa Kollára

Doba trvania: 30.9.– 15.1.2016

10 autorov - pedagógov sa predstavilo na skupinovom výstavnom projekte Paralelné svety. Sochári, maliari, grafici. Teamového ducha ateliéru udržiava doc. Milan Lukáč, ktorý vďaka tomu, že v Štiavnicí má chalupu tvorí počas leta priamo v lokalite. V roku 2012 Milan Lukáč v BŠ usporiadal malé grafické sympóziu - autori spolu práve v Banskej Štiavnicí vytvorili sériu grafík, ktoré sú označované odborníkmi za mimoriadne vydarený projekt. Eva Ploczeková za diela z tejto série v taliansku získala Medzinárodnú cenu za grafiku. Pavlína Ebringerová je najmladší člen teamu /28 rokov/ a pracuje s expresívnym dravým výtvarným jazykom. Bohuš Kubinský pochádza z regiónu– z Novej Bane. Ako tvorca – prevažne sochár má vynikajúce renomé na medzinárodnej úrovni. Často vystavuje v zahraničí. Na výstave farebne dominujú diela Martina Kellenbergera, maliar, ilustrátor. Cestuje rád po Stredomorí – objavuje a prerozpráva antickú mytológiu. Michal Šuda – stredná sochárska generácia pracuje s tradičným sochárskym výrazom, ale jeho sochy sú plné vtipu, ľahkosti, ironie aj kritiky, prostredníctvom ktorej pozoruje svet. Eva Ploczeková so svojou tvorbou sa pohybuje na hranici reality a snov. Jej námety sú meditatívne, lyrické, s originálnou farebnosťou. Kolekcia jej diel v priestoroch našej galérie zažiarila krehkou emotívnou ženskou energiou.

Návštevnosť 620 osôb

Výstava: Jakub Roček, Marie Lukáčová „Šedomodrá línia“

Organizátor: Slovenské banské múzeum - Galéria Jozefa Kollára v spolupráci s o.z. BANSKA STANICA

Kurátor výstavy: Mgr.art. Svätopluk Mikyta

Miesto konania: SBM - Galéria Jozefa Kollára

Doba trvania: 30.9.– 15.1.2016

Mladí autori Jakub Roček a Marie Lukáčová prezentovali svoj spoločný projekt pozostávajúci z filmu a série hlinených objektov.

Filmová fikcia Šedomodrá línia sa odohráva v budúcnosti, kedy je biologická forma života vytlačená na miesto odkiaľ vzišla, do mora. Pevnina, osídlená strojmi sa premenila na nehostinné miesto.

Ľudský druh sa vydá do boja. Traja jej zástupcovia (človek, pes a dron) sú vyslaní hľadať vzácnu

rastlinu. Vo filme je jasne čitateľná participácia autorov. Lukáčovej politicko-spoločenské (ľavicové) názorové ukotvenie v čítanom texte (naratív filmu) dopĺňa Ročekov záujem o popularizáciu súčasnej vedy a techniky, formou 3D animácie, vytvárania virtuálneho prostredia.

Návštevnosť 393 osôb

Výstava: Adamčiak, Dovičáková, Gábor, Mikyta „Ihla, ruka, srdce, hlava“

Organizátor: Slovenské banské múzeum - Galéria Jozefa Kollára v spolupráci s o.z. BANSKA STANICA

Kurátor výstavy: Mgr. Zuzana Bodnárová

Miesto konania: SBM - Galéria Jozefa Kollára

Doba trvania: 31.12.– 15.1.2016

Išlo o antitrendovú výstavu. Jej ambíciou bolo civilne podať správu o rôznorodých názoroch autorov, ktorých prepojila v konkrétnom čase (rok 2016) a priestore (dielňa Banskej Štiavnice) technika, ktorou nepracujú vo svojich individuálnych autorských stratégiách. Toto pozadie sa stáva nedeliteľnou súčasťou projektu. Súbor grafických listov možno nájsť svoje miesto v zbierkach zberateľov, ocitnú sa v „obývačkových súvislostiach“. Ak áno, splní sa jedna z ambícií projektu EDÍCIA bsc, ktorou je demokratizácia umenia, resuscitácia súčasnej grafiky a jej propagácia v iných ako zaužívaných kontextoch. Na vernisáži výstavy sa zúčastnilo 120 osôb.

Výstava: Chránené územia Slovenska – Národné parky

Prevzatá výstava zo SMOPAJ

Miesto konania: výstavné priestory v objekte Berggerichte

Termín konania: 20.4. – 27.5.2016

Výstava prevzatá zo Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši približovala formou panelovej prezentácie prírodne najhodnotnejšie územia našej vlasti. Výstava bola doplnená geologickými prírodninami z fondov Slovenského banského múzea.

Návštevnosť: 60 osôb

Výstava: Šachovnice

Kurátor výstavy: Mgr. Peter Jancsy

Miesto konania: výstavné priestory budovy Berggericht

Termín konania: 23.6. – 14.7.2016

Výstava šachovnic z rôznych krajín sveta (Irán, Peru, Rusko, Čína, Japonsko, Tunisko...). Dominovali šachovnice z prírodných materiálov a najmä kameňa. Výstavu dopĺňali ozdobné kamene, druhy vhodné na výrobu šachovnic, zo zbierok SBM. Šachovnice na vystavenie poskytli súkromní majitelia.

Návštevnosť: 76 osôb

Výstava: Ako sa mapovalo v baníctve

Kurátor výstavy: Ing. Magdalena Sombathyová

Miesto konania: výstavné priestory budovy Berggericht

Termín konania: 8.9. 2016 – 15.8.2017

Výstavu pripravilo Slovenské banské múzeum v spolupráci so Slovenským banským archívom (SBA). Zbierkový fond SBM bol doplnený exponátmi so STM, ktoré bolo partnerom výstavy. Projekt bol realizovaný s finančnou podporou Environmentálneho fondu.

Prezentovaná problematika postupne odкрýva čo mapa je, aké mapy využíva baníctvo v historickom prehľade o vývoji mapovania a pomôckach, ktoré banský merač používal. Svoje miesto majú na výstave témy - kompas, vytýčenie Bratislavského poludníka, smerové ružice, čo na mape nájdeme – mierka, historické dĺžkové miery, alchymia na mapách... Úroveň banských máp ovplyvnil vznik banských škôl a vyučovanie banského meračstva. Preto je vývoj mapovania podaný aj prostredníctvom výnimočných osobností, ktoré mapy tvorili, ale aj pedagógom Baníckej akadémie. Vynikajúci merači a technici, ktorí vo svojich učebniciach dávali návod, ako správne mapovať a znázorniť situáciu na povrchu aj v podzemí, popisovali postupy a používané pomôcky a techniku. Na textoch sú prezentovaní S. Mikovíni, T. Brinn, M. Zipser, Lang von Hanstad, Schweitzer, Cséti, Péch.

Mnohé z banských máp prezentovaných na paneloch, vytvorili merači, ktorí pôsobili na Meračskom úrade na Vindšachte, časti dnešných Štiavnických Baní. Banský merač nezostavoval len mapy, ale kreslil plány budov, strojov, ciest, či lesov. Vo fonde SBA sú sústredené v samostatnom fonde a je

zaujímavé vidieť podklady, zápisky, ktoré si merači zaznamenávali a ktoré boli podkladom pre vytvorenie mapy. Jedna z miestností je venovaná práve Meračskému úradu na Vinšachte a rôznorodosti máp, plánov, zápiskov, ktoré sa zachovali.

Popri tom sú pre deti pripravené alternatívne prehliadky s pracovnými listami, pre maličkých je nazvaná Ako sa mapovalo v baníctve a pre tých trochu starších dostala názov Vieš kde je sever?. Ďalšou zaujímavosťou výstavy je spracovanie 3D modelu baní v Smolníku a dvoch krátkych filmov k téme výstavy a spracovaniu modelu.

Výstavy mimo múzea

Názov akcie: Kamenár Trenčín 2016

Miesto konania: Výstavisko Trenčín

Termín konania: 16.3.2016

Prezentácia Interaktívneho múzea a Geobádateľne vo forme kliprámovej prezentácie. Zároveň bolo na výstave informované o Slovenskom bansko múzeu a jeho mineralogických zbierkach aj pre reportáž televízie Markíza.

Výstava: Tajomstvo baníckeho kladivka a železka

Kurátor výstavy: Mgr.Zuzana Denková, PhD.

Miesto konania: výstavné priestory vo vestibule MŽP SR

Termín konania: november 2017

Reinštalácia vybraných častí výstavy z roku 2012, prezentujúcej problematiku baníctva cez viditeľný charakteristický znak (prekřížené kladivo a železko). Súčasťou výstavy bolo predstavenie symbolov z hľadiska materiálneho, ich grafické vyjadrenie na uniformách, fokošoch, zástavách, ošliadroch, náradí, svietnikoch, kahancoch, v ľudovom výtvarnom umení, ale aj na erboch a pečatiach baníckych miest, v znakoch banských závodov, klopačkách, prípadne i v znakoch osôb, baníckych pozdravoch a zvykoch.

6.3.3 Banskoštiavnický Geopark

Riešiteľ: PhDr. Jozef Labuda, CSc. Ing. Peter Zorvan, PhD., Ing. Lubomír Lužina

Výstup: V roku 2016 sa pokračovalo v riešení úlohy Zriadenie banskoštiavnického Geoparku v spolupráci s rezortnými inštitúciami MŽP SR a Mestom Banská Štiavnica, tiež Združením Región Sitno. SBM sa sústredilo hlavne na prezentáciu náučných geologických chodníkov v IC a náučnej geologickej expozície v Banskom múzeu v prírode, tiež na prevádzku Informačného centra a expozície Dedičnej štôlne Glanzenberg. SBM sa zúčastňovalo stretnutí pracovnej skupiny, ktorej cieľom je ďalšie fungovanie a snahy o zaradenie do medzinárodnej siete geoparkov.

6.3.4 Archeologický výskum pravekého a stredovekého baníctva na Slovensku

Riešiteľ: PhDr. Jozef Labuda, CSc.

Výstup: V rámci tejto úlohy sa realizovali záchranné archeologické výskumy najmä v regióne Banská Štiavnica, vyplývajúce zo zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov. Výsledky archeologického výskumu z roku 2015 boli spracované do nálezových správ a realizované boli výskumy -Banská Štiavnica – Kmeťova 4, Štiavnické bane –Bašta, Hontianske Nemce – kostol. Pokračovala realizácia ťažiskového archeologického výskumu lokality Glanzenberg v Banskej Štiavnici, v spolupráci s o. z. Kruh, mestom Banská Štiavnica a MK SR. Zistené skutočnosti boli spracované do štúdie a prednášok, nálezy zaradené od zbierkového fondu SBM.

Archeológ múzea je členom Archeologickej rady pri MK SR, v roku 2016 posudzoval 3 projekty pre Agentúru na podporu výskumu a vývoja pri SAV Bratislava a doktorandskú prácu pre TU Košice.

6.3.5 Odborné a vedecké podujatia

Názov úlohy: Etnológ v teréne/K prameňom poznania

Riešiteľ: Mgr. Denková, PhD., Ing. Páchniková

Termín konania: 21. – 23. 6. 2016

Miesto konania: Banská Štiavnica – Starý zámok

Organizátori: SBM, ZMS, Etnologická komisia ZMS, NSS

Vedecká garantka: Doc. PhDr. Hana Hlôšková, CSc.

Konferencia Etnológ v teréne/ k prameňom na svojom 20. ročníku konfrontovala oral history s etnologickým výskumom. „Zadanie“, tému konferencie prijali nielen múzejníci, ale aj hostia z vedeckých a školských inštitúcií zo Slovenska i Česka (najmä z Centra orálnej histórie). Ich referáty akcentovali oblasti, v ktorých sa prekrývajú metódy orálnej histórie s etnologickým výskumom.

Vedeckou garantkou konferencie sa stala Doc. PhDr. Hana Hlôšková, CSc. z Katedry etnológie a muzeológie, Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Organizačne konferenciu zastrešila Mgr. Zuzana Denková, PhD. podpredsedníčka Etnologickej komisie ZMS zo Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici (s pomocou ďalších zamestnancov múzea) a pomocnú ruku pri príprave konferencie podala aj predsedníčka Etnologickej komisie ZMS Mgr. Eva Ševčíková z Ústredia ľudovej umeleckej výroby. Referáty prednieslo 23 prednášajúcich a spomenúť treba najmä kolegov z Centra orálnej histórie Miroslava Vaněka, Jiřího Hlaváčka, či Petru Schindler – Wisten, ktorých prednášky predstavili najmä úskalia, z ktorými musí bojovať každý výskumník pracujúci v teréne. Prednášky si vypočulo v oba dni po 60 účastníkov.

Okrem vedeckej konferencie boli uskutočnené nasledovné aktivity: tvorivé dielne 22. 6. 2016 v remeselnej dielni Slovenského banského múzea, počas ktorých boli prítomní etnológovia oboznámení so spôsobom realizácie múzejnej pedagogiky s ťažiskom na prácu s tradičnými technikami výroby i materiálmi a hostia si sami mohli vybrané techniky vyskúšať napr. techniku plstenia alebo maľovania belujského hrnčiarkeho dekoru na plátenné tašky či pečenie ťahanej štrúdle.

Ďalšou aktivitou bola exkurzia 23. 6. 2016 do novozriadenej expozície SBM v Handlovej s názvom Cesta uhlia, kde prítomní múzejní pracovníci diskutovali o súčasných trendoch muzeálneho výstavníctva a o moderných spôsoboch prezentácie na mieste, kde boli mnohé moderné prvky použité.

Z prednášok bol zostavený zborník Etnológ v teréne.

Konferenciu finančne podporil Fond na podporu umenia.

6.3.6 Odborné, vedecké a materiálové štúdie k hospodárskym, výtvarným, kultúrnym a etnografickým dejinám Banskej Štiavnice a banských miest Slovenska

Názov úlohy: Banskoštiavníckí baníci v období socializmu.

Téma v roku 2017 „Lepšie bolo čítať kovbojky“ (banícka propaganda v československých periodikách v 50. a 60. rokoch 20. storočia)

Riešiteľ: Mgr. Zuzana Denková, PhD.

Výstup: štúdia (ZSBM 2017)

Príspevok prináša pohľad na nástroje, ktoré využíval štát vo svojom snažení o potlačenie historického vedomia. Poukazuje najmä na úlohu propagandy v tomto procese a špeciálne sa venuje časti ekonomickej propagandy, tzv. baníckej propagande a zamýšľa sa nad jej účinkami v kontexte teórie propagandy a jej najbežnejších nástrojov ako ich popísal J. A. C. Brown. Banícka propaganda využívala na šírenie svojich posolstiev dobové médiá. Pre analytickú časť štúdie boli analyzované celoštátne politické tlačoviny (najmä Pravda, Rudé právo), lokálne periodiká (Štiavnický baník a hutník, Nový baník, Štiavnický baník, Žiara socializmu) a odborné časopisy (Báňský obzor, Horník, Horník a hutník). Z časového hľadiska je príspevok zameraný na koniec 40. rokov a 50. a 60. roky 20. storočia. Články

boli konfrontované s výpoveďami zamestnancov banskoštiavnického závodu Rudných baní a písomnou agendou závodnej skupiny ROH uloženou v Slovenskom banskom archíve v Banskej Štiavnici. Pre prehľadnejšie štruktúrovanie príspevku a tiež pre opakujúce sa posolstvá v analyzovaných článkoch je príspevok štruktúrovaný nie podľa jednotlivých tlačovín, ale podľa tém z oblasti baníckej propagandy, ktoré takto postupne vytvárajú plastický obraz tzv. nového baníka.

Názov úlohy: Percepcia života v ére socializmu v životopisných rozprávaniach baníkov z Banskej Štiavnice

Riešiteľ: Mgr. Zuzana Denková, PhD.

Výstup: štúdia (zborník Etnológ v teréne 2016)

Štúdia akcentuje tie oblasti pracovného a súkromného života, v ktorých baníci najviac pociťovali štátnu pomoc i jej stratu po roku 1989. Medzi takéto oblasti patrí moment výberu budúcej profesie, opis výhod plynúcich z voľby zamestnania v baníctve, hodnotenie tejto voľby s odstupom rokov (keďže všetci respondenti sú už viac ako dvadsať rokov mimo práce v baníctve). V príspevku sú zvýraznené korelácie medzi výhodami plynúcimi zo zamestnania a rozhodnutím pre prácu v baníctve a súvislosti medzi hodnotením bývalého režimu a príslušnosťou k štátom preferovanej socioprofesijnej skupine. Príspevok tiež reflektuje mieru citlivosti „preferovaných“ na fenomény sprevádzajúce život v totalite ako zánik občianskej spoločnosti, perzekúcie nábožensky orientovaných občanov, všemocnosť komunistického režimu, vpád vojsk v auguste 1968, pád socializmu v roku 1989 a končí pohľadom baníkov na súčasnú spoločnosť.

Názov úlohy: Hospodárske dejiny Banskej Štiavnice v 20. storočí a ich dokumentácia v zbierkovom fonde Novšia história.

Téma v roku 2017: Textilný priemysel v Banskej Štiavnici

Riešiteľ: PhDr. Daniel Harvan

Výstup: pracovný materiál, rešerš

Príprave podkladov k spracovaniu dejín textilného priemyslu v Banskej Štiavnici. Zahŕňa výskum v archívoch, zbierkových fondoch múzeí, u bývalých zamestnancov textilných podnikov (spojený s akvizíciou zbierkových predmetov, event. digitalizáciou, resp. archiváciou zvukových záznamov). Keďže sa jedná o dlhodobú úlohu, realizovaná bola doteraz I. etapa, následne má byť materiál spracovaný do podoby štúdie, článku, resp. scenára expozície.

Názov úlohy: Lekárnictvo v zbierkovom fonde Slovenského banského múzea.

Riešiteľ: PhDr. Daniel Harvan

Výstup: štúdia (ZSBM 2017)

Súčasťou bohatého zbierkového fondu Slovenského banského múzea je aj zbierka predmetov z oblasti lekárnictva. Otázka ich odborného spracovania a prezentácie sa dostala do popredia v súvislosti s rozsiahlejšou akvizíciou realizovanou SBM v rokoch 2013 - 2016 a jej výstupom je materiál štúdia, ktorá zároveň nadväzuje na skôr publikovanú štúdiu k problematike novších dejín lekárnictva v regióne Banskej Štiavnice.

Názov úlohy: Starý zámok a Banská Štiavnica vo výtvarnom umení (posterová výstava)

Riešitelia: Mgr. Zuzana Denková, PhD., PhDr. Daniel Harvan, Mgr. Chrústová

Miesto: Starý zámok - Himmelreich

Výstup: scenár posterovej výstavy

Posterová výstava ilustrácií zachytávajúcej stavebné premeny mesta a zámku. Výstava zvyšuje atraktivitu prehliadky veže Himmelreich, jej najvrchnejšieho poschodia, ktoré zatiaľ plnilo iba funkciu vyhliadky. Výstava predstavuje ilustrácie vo fonde UH (veduty, maľby), NH (fotografie, pohľadnice) a vo fotoarchíve SBM. Doplnená bude tiež modelom mesta a Nového zámku z fondu NH.

Názov úlohy: Banický deň – premeny sviatku v 20. storočí

Riešitelia: Mgr. Zuzana Denková, PhD., PhDr. Daniel Harvan

Miesto: SBM

Výstup: scenár

Scenár výstavy približuje premeny banického sviatku od prvej Československej republiky, cez obdobie socializmu, až po transformáciu sviatku po roku 1989. V Banskej Štiavnici existovala medzivojnová tradícia banických slávností laického charakteru (v rokoch 1934, 1935, 1936), ktoré ideovo čerpali z histórie (najmä zo študentských tradícií Baníckej a lesníckej akadémie) a mali mesto propagovať smerom navonok ako lákadlo pre turistov. V čase socializmu bol Deň baníkov jedným z najvýznamnejších štátnych sviatkov. Slávil sa cez víkend po 9. septembri (štátom uznanom sviatku Československého baníctva) a bol štyri desaťročia platformou pre zviditeľňovanie banického povolania a tiež masívnej politickej propagandy a komunistickej ideologizácie. Deň baníkov (geológov, hutníkov a naftárov) na rozdiel od povolania samotného (v prvej polovici 90. rokov 20. storočia nastalo masívne zatváranie banských závodov) prežil rok 1989. Ideologizáciu nahradila komercializácia a tzv. Salamandrové dni (nový názov osláv) prehĺbili svoju profiláciu letnej turistickej atrakcie.

Názov úlohy: Banské meračstvo a geodézia do druhej polovice 19. storočia

Riešiteľ: Ing. Magdalena Sombathyová

Výstup: scenár výstavy, príspevky do odbornej tlače, príspevok do Zborníka SBM

Banské meračstvo, geodézia, sú veľmi kvalitne zastúpené v zbierkovom fonde SBM a sú divácky zaujímavé a pochopiteľné vo svojej funkčnosti. Pre banskú činnosť majú nezastupiteľnú úlohu a výstup, ktorý sa získava- banské mapy, je pre baníctvo nenahraditeľná. Grafické znázornenie podzemia a povrchovej situácie sa vyvíjalo a aj samotné banské mapy sú dokladom vývoja banského meračstva, v období do začiatku 19. storočia, vďaka parergickej výzdobe starších máp. Účelom výskumu vo fondoch Slovenského banského archívu v Banskej Štiavnici bolo nielen vybrať vhodnú mapovú dokumentáciu pre posterovú časť výstavy, ale aj dokumentáciu používania predmetov zachovaných v múzeu. Z viacerých dôvodov bola v Banskej Štiavnici mimoriadne vysoká úroveň banského meračstva. Bolo tu sídlo Hlavného komorskogrófskeho úradu (ďalej HKG) a na kvalitné mapovanie sa vždy kládol dôraz, pre HKG pracoval Meračský úrad na Vinšachte. Ďalej - po vzniku Baníckej školy a neskôr Baníckej akadémie, na ktorých sa banské meračstvo odborne vyučovalo, vznikali výnimočné učebnice a pôsobili tu vynikajúce osobnosti, ktoré ovplyvnili vývoj banského meračstva a úroveň banských máp. Vynikajúci merači a technici, ktorí vo svojich učebniciach dávali návod, ako správne mapovať a znázorniť situáciu na povrchu aj v podzemí, popisovali postupy a používané pomôcky a techniku. Na výstave sú prezentovaní S. Mikovíni, T. Brinn, M. Zipser, Lang von Hanstad, Schweitzer, Cséti, Péch. Spôsob vyhotovovania banských máp zavedený koncom 19. storočia pretrval až do polovice 20. storočia a obdobie do konce 19. storočia je v histórii banskej kartografie a vývoja geodetických pomôcok prelomové.

Názov úlohy : Výskum a dokumentácia starých podzemných banských priestorov v historickom jadre Banskej Štiavnice – Trojičné námestie .

Riešiteľ: Ing. Lubomír Lužina

Výstup : správa na DO SBM

Výskum archívnych dokumentov v Hlavnom banskom archíve a Pamiatkovom úrade naznačil možné súvislosti podzemných priestorov pod domami v historickej časti Banskej Štiavnice a starými banskými dielami. Terénny výskum tieto predpoklady potvrdil, aj keď nie je vždy možné jednoznačne rozlíšiť pozostatky banského diela a pivnicu vytvorenú banským spôsobom. Správa je dolnená aktuálnou fotodokumentáciou priestorov.

Názov úlohy: Štúdie o živote a pôsobení banskoštiavnických kníhtlačiarov: Jána Františka Sulcera, Alojza Mihálika, Štefana Mihálika, Františka Lorbera, bibliografia tlačí

Rešiteľ: Mgr. Adriana Matejková, PhD.

Výstup: bibliografia, štúdia

Štúdia podáva prehľad o školských a spolkových knižniciach Banskej Štiavnice v 18.-20. storočí. Najvýznamnejšou školskou knižnicou v Banskej Štiavnici bola knižnica bývalej Baníckej a lesníckej akadémie, ktorá sa postupne vytvorila z knižníc jednotlivých katedier v 80. rokoch 18. storočia a bola používaná profesormi a študentmi akadémie pri vzdelávacom procese až do roku 1918, kedy bola po rozpade Rakúsko-Uhorska presťahovaná do Maďarska. Významnú úlohu pri vzdelávaní v 18.-20. storočí zohralo aj cirkevné školstvo. V meste pôsobilo významné evanjelické lýceum a tiež piaristické gymnázium, pri ktorých existovali tiež školské profesorské a študentské knižnice. Na školách pôsobili tiež národné študentské samovzdelávacie literárne spoločnosti (neskôr spolky), ktoré mali tiež svoje vlastné knižnice a ktoré sa zapájali do formujúceho sa národného slovenského, maďarského a tiež nemeckého života a hnutia v 19.-20. storočí. Okrem školských spolkových knižníc existovali v Banskej Štiavnici aj ďalšie spolkové knižnice, ktoré boli významnou súčasťou kultúrneho a spoločenského života v meste.

Názov úlohy: Knižnica Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici

Riešiteľ: Mgr. Adriana Matejková, PhD.

Výstup: bibliografia, štúdia

Vypracovaná štúdia k dejinám knižnice Slovenského banského múzea. Významnou súčasťou Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici je knižnica múzea, ktorá obsahuje knihy z bývalých banskoštiavnických múzeí: Mestského múzea a Štátneho banského múzea Dionýza Štúra. Vzácnymi zachovanými knihami sú prvotlače z 15. storočia a diela zo 16. storočia s baníckou, hutníckou a tiež právnickou tematikou a tiež knižné diela a učebnice profesorov bývalej Banskej a lesníckej akadémie, založenej v roku 1762. V súčasnosti sa je akvizičná činnosť knižnice zameraná na odbory, ktoré súvisia s profiláciou múzea a jeho odbornou činnosťou. Knižničný fond je spracovávaný elektronicky v programe KISMaSK v spolupráci so Slovenskou národnou knižnicou v Martine.

Názov úlohy: Zachované historické knižnice Banskej Štiavnice v SBM

Riešiteľ: Mgr. Adriana Matejková, PhD.

Výstup: bibliografia, štúdia

Vpracovaná štúdia k dejinám historických knižníc v Banskej. Svedectvom o kultúrno-spoločenskom význame Banskej Štiavnice sú zachované historické knižné fondy v Slovenskom banskom múzeu v Banskej Štiavnici. Veľkú časť historických knižničných fondov tvoria knižnice bývalých škôl pôsobiacich v Banskej Štiavnici ako napr.: knižnica Baníckej a lesníckej akadémie, lyceálna knižnica, piaristická knižnica a ďalších stredných a základných škôl. Medzi zachovanými historickými knižnými fondmi sa nachádzajú tiež rôzne spolkové a osobné knižnice. Slovenské banské múzeum v roku 1998 sprístupnilo v Kammerhofe trvalú expozíciu Dejiny knižnej kultúry v Banskej Štiavnici a v priebehu ďalších rokov zrealizovalo viacero výstav, na ktorých boli prezentované staré tlače z historických knižných fondov.

Názov úlohy: Muzeálne, vedecko-výskumné a kultúrno-spoločenské aktivity Eugena Klementisa

Riešiteľ: Mgr. Adriana Matejková, PhD.

Výstup: bibliografia, štúdia

Štúdia podáva prvý ucelenejší pohľad na činnosť Eugena Klementisa, ktorý sa významne zaslúžil o rozvoj banskoštiavnického múzejníctva. E. Klementis zastával v rokoch 1954-1960 funkciu riaditeľa Okresného vlastivedného múzea a podieľal sa na znovu sprístupnení Starého zámku pre verejnosť a otvorení nových expozícií. Počas jeho pôsobenia v Okresnom vlastivednom múzeu boli zrealizované aj viaceré výstavy s historickou tematikou a tiež výstavy výtvarných diel. V roku 1955

založil pri múzeu tiež Vlastivedný krúžok s viacerými sekciami, ktoré mali napomáhať múzeu s organizovaním prednáškovej činnosti, vedecko-výskumnou činnosťou, realizáciou výstav, vlastivedných prechádzok, rôznych kurzov, školení a seminárov. Dôležitým momentom bolo tiež naplánovanie a začatie archeologického výskumu na Starom meste pod vedením Dr. Bela Pollu v roku 1956. E. Klementis sa popri svojich riadiacich povinnostiach venoval vedecko-výskumnej činnosti, v ktorej sa zamerával na banícky ľudový folklór, literárne, divadelné dejiny, národný a spolkový život v Banskej Štiavnici v 19. storočí a tiež biografické štúdie k životu a dielu viacerých významných slovenských kultúrnych a literárnych dejateľov 19.-20. storočia. Bol autorom takmer 30 odborných štúdií a článkov, ktoré publikoval v slovenských a zahraničných odborných časopisoch. Vo svojom voľnom čase sa aktívne venoval ochotníckemu divadlu.

Názov úlohy: Cirkevné predmety a textilie v zbierkovom fonde SBM Materiálová štúdia zbierkových predmetov SBM

Riešiteľ: Mgr. Adriana Matejková, PhD.

Výstup: materiálová štúdia

Štúdium a rozbor zbierkového fondu SH – staršia história v SBM, štúdium odbornej literatúry.

Názov úlohy: Erby banskoštiavnických waldbürgerov, banských úradníkov, mešťanov 15.-19. storočia, **Riešiteľ:** Mgr. Adriana Matejková, PhD.

Výstup: materiálová štúdia

Vypracovanie štúdie a prezentácie na tému: Portréty banskoštiavnických hlavných komorských grófov zo 17.-18. Storočia ako heraldický prameň, účasť na vedeckej konferencii Pamiatky a genealógia, 11.-12.10.2016 Bratislava.

Štúdium archívnych dokumentov a sfragistických pamiatok v Slovenskom banskom archíve B. Štiavnica.

Názov úlohy: Česť baníckej práci

Riešiteľ: Ing., Mgr. Jana Oswaldová

Výstup: výskumná úloha je zameraná na dokumentáciu osláv baníckej práce v Handlovej od roku 1959. Súčasťou výskumu sú aj archívne fotografie, dobový materiál ako aj zvukové záznamy.

Názov úlohy: Handlovske banické nárečie

Riešiteľ: Ing., Mgr. Jana Oswaldová

Výstup: výskumná úloha je zameraná na dokumentáciu nárečia a používaných jazykových prostriedkov, špecifických pre baníctvo v Handlovej.

Názov úlohy: Najnovšie akvizície v zbierkovom fonde umeleckej histórie Slovenského banského múzea, Galérie Jozefa Kollára – diela Karola Barona

Riešiteľ: Ing. arch. Iveta Chovanová

Výstup: štúdia do zborníka SBM

Príspevok predstavuje najnovšie akvizície do UH fondu múzea – diela výtvarníka s osobitým výtvarným programom Karola Barona/1939 – 2004/. Autorsky rozvíjal neosurrealistické tradície, ktoré obohacoval prvkami čierneho humoru, grotesky, absurdity a futuristických, si postmoderných parafráz. Slovenské banské múzeum /ďalej SBM/ – Galéria Jozefa Kollára v termíne od 20.6. – 15.9.2014 na výstave „Karol Baron- šľachtic surrealizmu“ predstavila výber z významných Baronových maliarskych cyklov. Po ukončení výstavného projektu vdova po autorovi Soňa Kulfanová darovala dva obojstranné závesné obrazy /Objekt I.,II./ z cyklu Banská Hodruša do umelecko – historickej zbierky SBM. Múzeu sa ešte v roku 2014 podarilo zakúpiť dve Baronove grafiky: Brána v štvrti Marais a Moja Paríž, ktoré reprezentujú poslednú etapu autorovej tvorby. Ostatné akvizície

obohatili zbierku múzea o diela originálneho autora, ktorý svojou osobitou tvorbou prekročil regionálne hranice a stal sa súčasťou európskej výtvarnej scény.

Názov úlohy: Jozef Kollár: človek/mesto/krajina; *Jozef Kollár:man/town/landscape*

Riešiteľ: Ing. arch. Iveta Chovanová

Výstup: brožura stálej expozícii Jozefa Kollára v Galérii Jozefa Kollára

Minimonografia predstavuje tvorbu kmeňového autora galérie Jozefa Kollára v kontexte jeho reálneho života, ktorý bol prepojený s prostredím regiónu Banskej Štiavnice. Súčasťou minimonografie sú aj reprodukcie vybratých diel Jozefa Kollára zo zbierky Slovenského banského múzea. Tlačovina je spracovaná dvojjazyčne, okrem slovenčiny obsahuje aj anglický preklad. Tlačovina je svojim obsahom a formou doplnkom k výpovednej hodnote stálej expozície autora v Galérii Jozefa Kollára.

6.3.7 Nové expozičné celky SBM a ich inovácie

Názov úlohy: Banské múzeum v prírode

Riešiteľ: Ing. Ondrej Michna, PhDr. Jozef Labuda, CSc., Miroslav Hock, Ing. Peter Zorvan, PhD.

Výstup: scenár, spracovanie projektu

V oblasti rozširovania a inovácie stávajúcich expozícií bola pozornosť venovaná časti „Pracháreň“, kde bude prezentovaný vývoj trhacích prác a skladovanie čierneho strelného prachu. Pre podzemnú expozície BMP bol pripravený projekt pre rekonštrukciu osvetlenia bane s riešením vhodnej svetelnosti, ďalej rekonštrukcia čerpaceho systému vody s jeho zapojením medzi exponáty. Realizáciou projektu budú inovované existujúce edukatívne prvky a pridané nové, plánuje sa vybudovanie oddychovej zóny s interaktívnymi prvkami a detským ihriskom.

Názov úlohy: Starý zámok a Banská Štiavnica vo výtvarnom umení (posterová výstava)

Riešitelia: Mgr. Zuzana Denková, PhD., PhDr. Daniel Harvan, Mgr. Chrústová

Miesto: Starý zámok - Himmelreich

Výstup: posterová výstava

Posterová výstava ilustrácií zachytávajúcej stavebné premeny mesta a zámku. Výstava zvyšuje atraktivitu prehliadky veže Himmelreich, jej najvrchnejšieho poschodia, ktoré zatiaľ plnilo iba funkciu vyhliadky. Výstava predstavuje ilustrácie vo fonde UH (veduty, maľby), NH (fotografie, pohľadnice) a vo fotoarchíve SBM. Doplnená bude tiež modelom mesta a Nového zámku z fondu NH.

Názov úlohy: Ateliér živej krajiny

Riešiteľ : Ing. arch. Iveta Chovanová

Výstup: Interaktívny sprievodný program k stálej expozícii v GJK – venovanej Jozefovi Kollárovi

Zámerom projektu bolo sprostredkovať prostredníctvom projektu návštevníkom živú osobnú skúsenosť s tvorbou maliara Jozefa Kollára. Bohatá faktografická databáza o živote a tvorbe autora by bola verejnosti prístupná a prezentovaná interaktívnou digitálnou formou. Cieľovou skupinou edukačno – tvorivých aktivít by boli deti, žiaci a študenti - najmladšia generácia návštevníkov galérie. Realizácia projektu by zvýšila atraktivitu stálej expozície a propagovala tvorbu výnimočného autora, ktorý svojou tvorbou prekročil regionálne hranice. Múzeum nezískalo finančnú podporu a projekt sa do finálnej podoby nerealizoval.

6.3.8 Environmentálna výchova v podmienkach SBM

Environmentálna výchova je o životnom prostredí a človeku v ňom, o vzájomnom ovplyvňovaní sa, vytváraní hodnôt a vzťahov. Jej cieľom je vychovať človeka schopného konať v prospech životného

prostredia, v prospech budúcich generácií a zároveň aj seba. Múzeum ako verejná inštitúcia, ktorá uchováva, ochraňuje a prezentuje historické dedičstvo predchádzajúcich generácií, môže v tomto procese zohrať významnú úlohu. Cielene environmentálnu výchovu realizuje Slovenské banské múzeum prostredníctvom tematických aktivít (Deň vody, Deň Zeme) a od r. 1998 prostredníctvom projektu Škola v múzeu, z ktorého aktivít sa na jednotlivých oddeleniach Slovenského banského múzea vyšpecifikovali nasledovné programy:

Názov programu: Hráme sa na remeselníkov

Miesto konania: Kammerhof

Autor: Mgr. Anna Ďuricová

Výstup: tvorivé dielne pre materské, základné, stredné, vysoké školy, špeciálne školy, odbornú aj laickú verejnosť. Cieľom je uchovávať hmotné a duchovné dedičstvo a prezentovať ho netradičnou formou predovšetkým mladej generácii. Jednotlivé aktivity formou tvorivých dielní rozvíjajú vedomosti, podporujú estetické cítenie, manuálnu zručnosť, tvorivosť a inšpirujú k efektívnemu využívaniu prírodného a odpadového materiálu.

Témy: Podmaľba na skle, Pletenie šnúrok, Handrové hračky – bábiky, loptičky, Zápästkové techniky - púzdra, kapsičky, Pečenie chleba z vlastnoručne namletej múky na kamennom žarrove, Pletenie zo slamy, páľky močiarnej, kukuričného šúpolia - bábiky, ozdoby, Pečenie medovníkov z drevených foriem, Pečenie vianočných oblátok v železných kliešťach nad ohniskom, Maľované salaše - tvorba tradičných maľovaných salašov s výjavmi z pastierskeho života, ktoré tvoria popredie drevených betlehemov, Tkanie na rámoch, doštičkách, krosnách, Liatie voskových sviečok, Plstenie ovčej vlny, Pečenie obradového pečiva, Zdobenie kraslíc - slamou, sitinou, voskom, Pletenie veľkonočných korbáčov, Výroba papiera zo starých novín, slamy, rastlín, zhotovovanie pozdravov, Ozdoby z krepového papiera, Práca s drevom - figúrky zvierat, postavičky, bábiky, Pletenie košíkov, Drotárske techniky, Batikovanie, Smaltovanie, Maľba, batika na hodváb

Program je navštevovaný počas školského roka najmä organizovanými školskými skupinami prevažne z banskoštiavnického regiónu, v čase koncoročných školských výletov sú to aj školské zájazdy z celého Slovenska, ale aj z celého sveta prostredníctvom rôznych výmenných pobytov.

Návštevnosť v roku 2016 3 987 návštevníkov.

Názov programu: Prázdninové tvorivé dielne

Miesto konania: Kammerhof

Autor: Mgr. Anna Ďuricová

Riešiteľ: Mgr. Anna Ďuricová, Ing. Petra Páchniková, Mgr. Katarína Chrústová

Pravidelných návštevníkov a priaznivcov si udržuje aj Letná škola v múzeu= Prázdninové tvorivé dielne. Počas dvoch júlových a dvoch augustových týždňov si účastníci – prázdninujúce deti s rodičmi i starými rodičmi, mohli vyskúšať tradičné remeslá pod vedením externých majstrov – drôtovanie, paličkovanie, vyšívanie, háčkovanie, pečenie chleba, točenie na kruhu, a p.

Návštevnosť: 1 211 návštevníkov.

Názov programu: Čo nám tu zanechalo baníctvo

Miesto konania: Kammerhof, expozícia Baníctvo na Slovensku

Autor: Mgr. Gabriela Marková, Ing. Magdalena Sombathyová

Riešiteľ: Mgr. Gabriela Marková, Ing. Eva Hurtišová, PhD.

Výstup: Tematické interaktívne prehliadky expozície Baníctvo na Slovensku

Témy: Meranie kompasom, alebo ako dakedy starí baníci merali, Ryžovanie zlata, Háďaj čo to je..., Rozprávka o baníkovi Jožkovi, Spreádzajú nás obrázky, Pexeso, Putovanie baníka za hviezdou, Puzzle. Zábavná, hravá, súťažná forma sprevádzania v expozícii Baníctvo na Slovensku. Deti dostávajú do rúk vybrané zbierkové predmety, rekvizity, aktívne sa zoznamujú s problematikou baníctva a

histórie regiónu, doplnené pracovnými listami. Zamerané pre deti materských škôl, žiakov základných, stredných, odborných, umeleckých škôl, študentov, verejnosť, rodiny s deťmi.
Návštevnosť: 2 954 návštevníkov

Prehliadky v expozície sú spojené s ďalšou obľúbenou aktivitou Ryžovaním zlata v nádvorí Kammerhofu.

Návštevnosť : 1 203 detí a dospelých.

Názov programu: Geobádateľňa

Miesto konania: Berggericht, expozícia

Autor: Mgr. Peter Jancsy, Mgr. Rastislav Lasák, Daphne.sk

Riešiteľ: Mgr. Peter Jancsy, Blanka Skaviniaková

Výstup: Geobádateľňa, novovytvorený priestor v rámci expozície, je určený na laboratórne, ale aj zábavné pokusy pre malých i veľkých bádateľov. Interaktívne múzeum ako súčasť Mineralogickej expozície prezentuje interaktívne prvky (3 D pexeso, Mendelejevova tabuľka prvkov trochu inak, skrinka plná záhadných žiariacich kameňov, ukážka jedovatých kameňov, 3 D kocky reliéfu,...) a mnoho iných jedinečných aktivít. Novými prvkami obohatená expozícia tak názorne dopĺňa osnovy žiakov základných a stredných škôl v predmetoch Prírodoveda, Prírodopis, Geografia, Chémia alebo Fyzika. V roku 2016 sa realizovali aktivity:

Sledovanie výbrusov (v prechádzajúcom svetle) a nábrusov (v odrazenom svetle) pod mikroskopom, pozorovanie minerálov šlichov pod binokulárom a ich separovanie, pozorovanie minerálov pod UV lampou, zostavovanie modelov kryštálov, zisťovanie farby vrypu a tvrdosti minerálov, brúsenie polodrahokamov a hornín (chalcedón, jaspis, mramor), výroba náramkov z minerálov, výroba figúrok z mastenca

Činnosti Daphné: pestovanie kryštálov (zo síranov kovov – kremičitany kovov), výroba cementačnej medi z roztoku modrej skalice, brúsenie žilovín, rast kryštálov striebra z roztoku dusičnanu strieborného

Návštevnosť: 1 152 osôb

Názov programu: Ako sa mapovalo v baníctve

Miesto konania: Berggericht, výstavné priestory

Autor: Ing. Magdalena Sombathyová

Riešiteľ: Ing. Magdalena Sombathyová, Ing. Eva Hurtišová, PhD.

Výstup: Tematické interaktívne prehliadky výstavy Ako sa mapovalo v baníctve

K problematike prezentovanej na dlhodobej výstave venovanej osobnostiam, ktoré ovplyvnili mapovanie, vyučovanie geodézie(banského meračstva) a geodetickú techniku a pomôcky, boli pripravené hravé interaktívne programy prehliadok výstavy. Programy boli prispôsobené pre dve vekové kategórie detí. Pre MŠ a 1 ročník ZŠ téma Ako sa mapovalo v baníctve- nakresli si mapu a pre 3. a 4. Ročník ZŠ téma Vieš kde je sever? . Pre deti boli pripravené pracovné zošity. Aktivity sa uskutočnili v Týždni vedy a techniky.

Návštevnosť: 60 detí

Názov programu: Okienko do sveta architektúry

Miesto konania: Starý zámok

Autor: Bc. Ivana Lidáková

Výstup: Prezentácia premien Starého zámku s dôrazom na architektonické štýly, zamerané pre žiakov ZŠ.

Návštevnosť: 21 detí

Názov programu: Tajomstvá Nového zámku

Miesto konania: Nový zámok

Autor: Bc. Peter Orčík

Výstup: Vzdelávacie programy pre školy formou prednášky, prezentácie, filmu a názorných ukážok zbraní priamo v expozícii približujú dejinné udalosti osmanskej expanzie na území Slovenska.

Témy: Portrét sultána Sulejmana nádherného, Obrana Banskej Štiavnice a banského kapitanátu, Osobnosti tureckého odboja, 150.ročná vojna v Uhorsku, Zlatý vek Osmanov alebo Veľkolepé storočie.

Návštevnosť: 60 detí

Názov programu: Živá galéria

Miesto konania: Galéria Jozefa Kollára

Autor: Ing. arch. Iveta Chovanová

Témy: Siesta v galérii, Zimomravenie v galérii, Kollárova Štiavnica, Koncert v galérii, Festival Umenie na Trojici, Tvorivé dielne: „Muž z divokého východu“, Tvorivé dielne: „Ateliér Majstra Kollára“

Výstup: Zážitková forma návštevy galérie – doplnkové podujatia, ktoré kultúrnymi a tvorivými aktivitami oživujú tradičné výstavné podujatia. Aktivity majú neformálny vzdelávaci a tvorivý charakter. Cieľovou skupinou okrem detí, mládeže a rodín s deťmi je aj široká verejnosť.

Návštevnosť spolu: 514 osôb

Siesta v galérii - komentovaná prehliadka a komorný koncert

Dňa 19. februára 2016 sa o 16:00 hod. v Galérii Jozefa Kollára uskutočnilo podujatie Siesta v galérii. Krásny podvečer vytvoril koncert skupiny EA a hlavná hviezda podvečera Eva B. Linhartová a jej komentovaná prehliadka výstavy Eva B. Linhartová- Maliarske spomienky. Komorného podujatia sa

Návštevnosť: 22 osôb

Zimomravenie v galérii – tvorivá dielňa „1000 odtieňov snehu“

K zaujímavému programu festivalu Zimomravenie sa 4. marca 2016 pridala aj Galéria Jozefa Kollára. Prekvapením pre hostí galérie bola mimoriadne vystavená kolekcia pôvabných Kollárových zimných krajín a pohľadov na zasnežené mesto. Námety obrazov pripomenú legendárne časy, kedy Štiavnica bola v zime zapadnutá snehom.

Návštevnosť: 68 osôb

„Kollárova Štiavnica“

GJK v spolupráci so Základnou školou Jozefa Kollára pripravila dňa 17.3.2016 už 13. ročník výtvarnej súťaže pre žiakov regionálnych základných škôl „Kollárova Štiavnica“. Cieľom súťaže bolo neformálne priblížiť deťom tvorbu štiavnického rodáka maliara Jozefa Kollára. Účastníci priamo v galerijných priestoroch v stálej expozícii autora realizujú vlastné interpretácie vystavených diel. Témou ročníka boli zátišia. Akcie sa zúčastnili štyri školy – ZŠ Jozefa Kollára Banská Štiavnica, ZŠ Jozefa Horáka Banská Štiavnica, ZŠ Banská Belá, ZŠ Svätý Anton. Mladí autori v tvorivej atmosfére vytvorili nádherné práce a porota mala ťažkú úlohu vybrať víťazov. Práce boli vystavené najprv priamo v expozícii Jozefa Kollára, potom vo vestibule Základnej školy Jozefa Kollára v Banskej Štiavnici.

Návštevnosť: 56 detí

Koncert v galérii

Podujatie bolo venované spomienke na maliara Jozefa Viktoriána Pituka. V rámci koncertu sa predstavili Perla Perpetua Voberová- spev soprán & Roland Trio v zložení: Melinda Dvořáková- klavír, Roman Šarkózy- husle a Ľuboš Janák- violončelo.

Návštevnosť: 42 osôb

Festival Umenie na Trojici

SBM – Galéria Jozefa Kollára spolupracuje pri príprave a realizácii mestského podujatia „Umenie na Trojici“. Akcia sa uskutočnila 25.6.2016 a galéria sa pripojila svojim programom. V galérii prebiehali rodinné tvorivé dielne, komentovaná prehliadka výstavy Teodora Schnitzera a prednáška o indiánskej kultúre.

Návštevnosť: 109 osôb

Tvorivé dielne: „Muž z divokého východu“

Tvorivé dielne boli súčasťou sprievodného programu k výstave ilustrátora Teodora Schnitzera. Dielne navštívili žiaci 2. stupňa základných škôl a stredoškôláci. Po komentovanej prehliadke výstavy si žiaci vyskúšali výtvarnú techniku škrabanej štetokresby, ktorú autor obľuboval. Mladí autori spracovávali vlastné námety alebo idylka inšpirované Schnitzerovými motívami.

Dielne sa uskutočnili v termínoch: 24.9., 1.10., 5.10., 6.10., 31.10. 2016.

Návštevnosť: 130 osôb

Tvorivé dielne: „Ateliér Majstra Kollára“

Obľúbené dielničky, v ktorých sa tí najmladší – školkári a deti z 1. Stupňa základných škôl zoznamujú s tvorbou Jozefa Kollára. Po prezentácii živote a diele štiavnického rodáka a komentovanej prehliadky, deti vytvárajú vlastné verzie podľa námetov diel vystavených v galérii.

Dielne sa uskutočnili v termínoch: 9.11.,10.11.,14.11.,29.11.,7.12.2016.

Návštevnosť: 85 osôb

Názov akcie: Letná banícka univerzita

Miesto konania: Výchozy žily Špitáler, vrch Staré mesto, expozícia Kammehof

Termín konania: 8.7.2016

Sprevádzanie žiakov „Letnej Univerzity“ na dobývkach žily Špitáler na Starom meste, prehliadka expozície baníctvo na Slovensku.

Návštevnosť: 20 osôb

Názov akcie: Poznaj a chráň

Miesto konania: oddelenie geológie

Termín konania:

V roku 2016 bol pripravovaný žiak postupujúci z okresného na krajské kolo súťaže.

Názov aktivity: Ako môžem pomôcť ja?

Autor : Mgr. Lenka Gábrišová

Autor pracovného listu: Mgr. Lenka Gábrišová, Mgr. Emília Švecová

Riešiteľ: Mgr. Michaela Smoreková Wagnerová

Miesto konania: Expozícia uhoľného baníctva na Slovensku, Handlová

Program environmentálnej výchovy zameraný na tému recyklácie a triedenia odpadov, pre školákov druhého stupňa základných škôl a stredoškôlakov, doplnený prácou s pracovnými listami a spojený s tvorivými aktivitami – výrobou ručného, alebo mramorového papiera.

Návštevnosť: 74 detí

Názov aktivity: Prázdninové štvrťky v Slovenskom banskom múzeu

Autor: Mgr. Michaela Smoreková Wagnerová, Eva Bacigálová

Miesto konania: Expozícia uhoľného baníctva na Slovensku, Handlová, Handlovský Turisticko- náučný banský chodník

Termín: každý štvrtok počas letných prázdnin

Výstup: Po prehliadke si návštevníci vyplnili pracovný zošit, ktorý bol každý týždeň zameraný na inú banícku tematiku. Súčasťou ponuky bola aj prechádzka po Handlovskom Turisticko- náučnom banskom chodníku v sprievode člena Handlovského baníckeho spolku.

Návštevnosť: 13 osôb

6.3.9 Podujata ku Svetovému dňu vody, Dňu Zeme, Medzinárodnému dňu múzeí a Svetovému dňu životného prostredia

Názov aktivity: Svetový deň vody

Miesto konania: Kammerhof, expozícia Baníctvo na Slovensku

Autor: Ing. Lubomír Lužina

Termín: 22.3.2015

Výstup: V expozícii Baníctvo na Slovensku sa pri príležitosti Svetového dňa vody uskutočnili špecializované tematické prehliadky a PPP prezentácia. Voda bola prezentovaná najprv ako pohonná energia banských strojov a zariadení, vysvetlená bola problematika budovania systému vodných nádrží. Ďalšou témou bola spodná vodá, jej čerpanie a nakoniec deti dostali informácie o vode, ako médiu pri gravitačnej úprave a flotácii rúd.

Návštevnosť 52 detí a pedagógov

Výstava: „MY sa nevieme sťažovať nahlas: 4 živly + človek = ? “

XVIII. ročník medzinárodnej súťažnej prehliadky detskej a študentskej tvorivosti s environmentálnou tematikou, vernisáž konaná pri príležitosti Dňa Zeme.

Organizátor: Slovenské banské múzeum, Galéria Jozefa Kollára

Spoluorganizátori: BBSK-POS Žiar nad Hronom, pracovisko Banská Štiavnica, SAŽP, Odbor marketingu a propagácie Banská Bystrica, Mesto Banská Štiavnica, o.z. Dapfhe

Kurátor výstavy: Ing. arch. Iveta Chovanová

Miesto konania: SBM – Galéria Jozefa Kollára

Termín: 21.4 – 5.6.2016

Súťažné diela a dielka boli hravé, odvážne, nápadité, kritické aj poetické. Najmladší autor súťažného diela mal len dva roky a navštevuje škôlku v slovinskom meste Ptuj. Teší nás, že sa do tohto ročníka zapojilo rekordný počet stredoškôľakov. Súťaž opäť prekročila hranice – súťažili deti a mládež z Českej republiky, Maďarska, Slovinska a Rumunska. Spolu sa na súťaži zúčastnilo 110 škôľ. Do uzávierky prišlo 740 prác, medzi ktorými nebolo jednoduché vyberať. Mnohé z diel ohúrili vysokou kvalitou prevedenia, zaujímavé boli námety i výtvarné spracovanie.

Výstavu v galérii navštívilo 848 osôb.

Výstava: Chránené územia Slovenska – Národné parky

Prevzatá výstava zo SMOPaJ

Miesto konania: výstavné priestory v objekte Berggerichte

Termín konania: 20.4. – 27.5.2016

Ku Dňu zeme sa konala vernisáž výstavy Chránené územia Slovenska – Národné parky. Putovná výstava bola prevzatá zo Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši. Približovala formou panelovej prezentácie prírodne najhodnotnejšie územia našej vlasti. Výstava bola doplnená geologickými prírodninami z fondov Slovenského banského múzea.

Názov aktivity: Deň Zeme

Autor: Mgr. Michaela Smoreková Wagnerová, Eva Bacigálová

Miesto konania: Námestie baníkov Handlová

Termín: 22. 4. 2016

Výstup: aktivity zamerané na environmentálnu výchovu, ochranu životného prostredia, výrobky z recyklovateľných materiálov.

Návštevnosť: 180 detí

Názov aktivity: Týždeň deň vedy a techniky

Autor: Ing. Magdalena Sombathyová

Miesto konania: výstavné priestory objektu Berggericht

Termín: 08. – 11. 11. 2016

Výstup: Slovenské banské múzeum, sa prostredníctvom výstavy Ako sa mapovalo v baníctve zapojilo do Týždňa vedy a techniky na Slovensku, v dňoch 8.-11. novembra 2016. Počas Týždňa vedy a techniky bol na výstave Ako sa mapovalo v baníctve pripravený interaktívny program pre všetkých návštevníkov, ktorí sa mali možnosť naučiť určovať svetové strany, pracovať s kompasom, vyrobiť vlastnú olovničku alebo mohli odhaliť tajomstvo tvorby mapy bane. Program bol pripravený pre všetky vekové kategórie.

Návštevnosť: 100 osôb

Názov aktivity: Týždeň deň vedy a techniky. „Od dreva ku kovu“

Autor: Mgr. Michaela Smoreková Wagnerová, Eva Bacigálová

Miesto konania: Expozícia uhoľného baníctva na Slovensku, Handlová

Termín: 7. – 11. 11. 2016

Výstup: špeciálna prehliadka expozície s členom Handlovského baníckeho spolku v uniforme a lektorom v baníckom pracovnom odeve, zameraná na typy a materiály banských výstuží v priebehu storočia ťažby, prednáška o banských vynálezoch, ktoré zmenili baňu, a o ich vynálezcoch.

V priestoroch EKODIELNIČKY si deti mohli vyskúšať rôzne pokusy, hry, ale aj spojovačky s banskou tematikou.

Návštevnosť: 21osôb

Názov: Noc múzeí a galérií- ALCHÝMIA ALEBO ALCHÝÉMIA a večerný program Festivalu kumštu remesla a zábavy

Organizátor: Slovenské banské múzeum

Autor: Ing. Magdalena Sombathyová, Mgr. Rastislav Lasák, DAPHNÉ

Miesto konania: Baníctvo na Slovensku- Kammerhof

Termín: 21. 5. 2016

Výstup: Interaktívna nočná prehliadka expozícií Slovenského banského múzea: Baníctvo na Slovensku- Kammerhof. Návštevníci spoznali tajomné alchymistické značky, ale zistili aj ako pracoval skúšobný majster, ale zažili aj čaro nevšedných pokusov. Súčasťou programu boli aj vystúpenia kapiel Preßburger Klezmer band a Slovak Tango.

Návštevnosť: 164 osôb

Názov : Medzinárodný deň múzeí, Noc múzeí a galérií

Autor: Ing. Mgr. Jana Oswaldová, Eva Bacigálová

Miesto konania: Expozícia uhoľného baníctva na Slovensku, Handlová

Termín: 21. 5. 2016

Výstup: pri príležitosti Medzinárodného dňa múzeí boli otváracie hodiny predĺžené do 22:00.

Návštevnosť: 33 osôb

6.3.10 Prezentácia a popularizácia Slovenského banského múzea formou tradičných podujatí

Názov: Noci z Nového zámku

Organizátor: Slovenské banské múzeum

Miesto konania: Nový zámok

Termín: 8.7., 5.8.2016

Výstup: Večerná prehliadka expozície Nový zámok spojená s výhľadom na nočné centrum mesta.

Návštevnosť: 180 návštevníkov

Názov: Festival kumštu remesla a zábavy

Organizátor: Slovenské banské múzeum, OZ Iniciatíva za živé mesto, BBSK, mesto Banská Štiavnica

Miesto konania: Kammerhof

Termín: 20.-21.máj 2016

Výstup: 19. ročník Festivalu kumštu remesla a zábavy sa konal v nádvoříach objektu Kammerhof a v expozícii Baníctvo na Slovensku a hlavnou témou bol mestský trh. V roku 2016 festival otvoril letnú turistickú sezónu v Banskobystrickom samosprávnom kraji, predstavil kultové mestské postavičky mesta Banská Štiavnica a sobotný večerný program bol súčasťou programu Noci múzeí a galérií 2016. Neoddeliteľnou súčasťou festivalu aj v roku 2016 boli výrobcovia a predajcovia remeselných výrobkov, ale aj bohatý kultúrny program a tvorivé dielne.

Návštevnosť: 2540 návštevníkov

Názov: Z minula do budúca (netradičné víkendy na Starom zámku s historickým hudobným a divadelným združením Tormen a šermiarskou skupinou Ricasso)

Organizátor: Slovenské banské múzeum, v spolupráci so skupinami Tormen a Ricasso

Miesto konania: Starý zámok

Termín: 18.-19.6., 31.7., 20.8., 10.-11.9. 2016

Výstup: Víkend na Starom zámku s historickým a hudobným združením Tormen a šermiarskou skupinou Ricasso bol určený prednostne rodinám s deťmi. Netradičné víkendy nám priniesli odpoveď na otázku: čo sa dialo, keď sa ľudstvo vyvíjalo?. Jednotlivé vstupy boli pretkané napínavými šermiarskymi súbojmi, výstrelmi z dobových zbraní, vtipnými replikami a pesničkami. Návštevnosť: 1275 návštevníkov.

Názov: Noc na Starom zámku- Večerná „škola“ na Starom zámku

Organizátor: Slovenské banské múzeum

Miesto konania: Starý zámok

Termín: 9.7., 6.8. 2016

Výstup: Netradičná a zábavná večerná prehliadka Starého zámku spojená s riešením zábavných úloh, ktoré odhalili záhadu Starého zámku.

Návštevnosť: 246 návštevníkov.

Názov: Haraburdy alebo bazár (ne)potrebných vecí

Organizátor: Slovenské banské múzeum

Miesto konania: Kammerhof, Dielnička

Termín: 22.-27.8., 29.8-31.8, 8.- 10.09. 2016

Výstup: Už 12. ročník environmentálneho bazára (ne)potrebných vecí – „Haraburdy“ si udržuje početnú návštevnosť i záujem zberateľov „starých“ vecí i bežných návštevníkov. Múzeum tu každému poskytuje priestor, bez obmedzenia sortimentu, na ponuku svojich už nepotrebných vecí a zachrániť ich pred vyhodením. Tiež sa rozširuje počet predávajúcich zo širšieho okolia – Žiar nad Hronom, Zvolen Slovenská Ľupča, Brezno, Pukanec. Najväčší záujem zo strany kupujúcich i predávajúcich sme tradične zaznamenali počas Salamandrových dní. Aj v roku 2016 sa prostredníctvom podujatia podarilo obohatiť zbierkový fond SBM.

Názov: Dušičky z Nového zámku

Organizátor: Bc. Lidáková, PhDr. Harvan

Miesto konania: Nový zámok

Termín: 29.10.2016

Výstup: Nočná októbrová panoramatická vyhládka na centrum mesta a banskoštiavnické cintoríny. V roku 2016 bola pre návštevníkov pripravená aj malá výstava náhrobkov významných osobností

žijúcich v Banskej Štiavnici. Pre odvážnejších bola pripravený aj plánik, s ktorým mohli náhrobky uvidieť priamo na cintorínoch.

Návštevnosť: 203 návštevníkov

Názov: „Štyavnycký vjanočný jarmok“

Organizátor: Slovenské banské múzeum

Miesto konania: Kammerhof

Termín: 9.- 10. 12. 2016

Výstup: 13. ročník „Štyavnyckého vjanočného jarmoku“ sa konal v nádvorí Kammerhofu. V programe vystúpili koledníci, živý betlehem, deti z materských a základných škôl s vianočným programom, postavy predvianočného zvykoslovia – Mikuláš s čertom, spevokol ZUŠ, a bohatý program obohatili aj folkloristi z Pukanca, či divadlo ZkuFraVO. V predajnej ponuke bol tradičný vianočný a remeselný tovar od remeselných majstrov i miestnych chránených dielní. Návštevníci si mohli pochutnať na tradičných vianočných jedlách i nápojoch, vlastnoručne si upiecť oplátky. Jarmok navštívilo približne 1200 návštevníkov.

6.3.11 Participácia na podujatiach v regióne

Názov: Festival peknej hudby

Organizátor: Pekná hudba, Eugen Prochác

Spoluorganizátor: Slovenské banské múzeum

Miesto konania: Starý zámok- Knižnica

Termín: 29.7.-18.9.2016

Výstup: Koniec júla tradične patril podujatiu Festival peknej hudby, ktoré sa v Banskej Štiavnici a okolí uskutočnilo už po 17-krát. Starý zámok poskytol priestor pre výstavu Ladislava Bergera pod názvom Obrazy.

Názov: Cap á l'Est

Organizátor: Cap á l'Est

Spoluorganizátor: Slovenské banské múzeum

Miesto konania: Starý zámok, Kammerhof- nádvorie

Termín: 18.-20. 8. 2016

Výstup: V Starom zámku sa v rámci festivalu uskutočnili dve podujatia, koncert Lucie Šoralovej v nádvorí Starého zámku a inscenované čítanie diela Paula Claudela- Výmena v Knižnici. V nádvorí Kammerhofu sa uskutočnila diskusia pod názvom Banalita zla.

Názov: Letný filmový seminár 4.živly-MLADOSŤ

Organizátor: 4. živly

Spoluorganizátor: Slovenské banské múzeum

Miesto konania: Starý zámok- nádvorie

Termín: 12. 8. 2016

Výstup: V Starom zámku sa v rámci festivalu uskutočnilo premietanie filmu Ľudia v nedeľu priamo v nádvorí Starého zámku.

Názov: Festival Amplión

Organizátor: KREMICKÉ DIVADLO V PODZEMÍ, n.o.

Spoluorganizátor: Slovenské banské múzeum

Miesto konania: Starý zámok

Termín: 30.9.-1.10.2016

Výstup: V Starom zámku sa v rámci festivalu uskutočnili 4 predstavenia v prevedení FIREBIRDS a Theatre Chimera.

6.3.12 Iné kultúrno-spoločenské podujatia v SBM

Názov aktivity: Andersenova noc v múzeu

Autor: Ing. Mgr. Jana Oswaldová

Miesto konania: Expozícia uhoľného baníctva na Slovensku, Handlová

Termín: 1. 4. 2016

Výstup: nočná prehliadka pre účastníkov akcie Andersenova noc v Mestskej knižnici.

Návštevnosť: 15 osôb

Názov aktivity: Cesta rozprávkovým lesom

Autor: Ing. Mgr. Jana Oswaldová, Mgr. Michaela Smoreková Wagnerová

Miesto konania: Jedna Studnička (turistické miesto v Handlovej)

Termín: 2. 7. 2016

Výstup: Tvorivé dielne- výroba rôznych upomienkových predmetov, propagácia tvorivých dielní a SBM v spolupráci s DK mesta Handlová pri príležitosti Medzinárodného dňa detí.

Návštevnosť: 200 detí

Názov aktivity: Vatra zvrchovanosti

Autor: Ing. Mgr. Jana Oswaldová, Eva Bacigálová

Miesto konania: Mestský park v Handlovej

Termín: 15. 7. 2016

Výstup: Tvorivé dielne- výroba rôznych darčkových predmetov, propagácia tvorivých dielní a SBM v spolupráci s mestom Handlová pri príležitosti Deklarácie o zvrchovanosti SR z roku 1992.

Návštevnosť: 30 detí

Názov aktivity: Regionálne oslavy Dňa baníkov

Autor: Eva Bacigálová, Mgr. Michaela Smoreková Wagnerová

Miesto konania: Expozícia uhoľného baníctva na Slovensku, Handlová

Termín: 10. 9., 16. – 17. 9. 2016

Výstup: V rámci Regionálnych osláv dňa baníkov bol umožnený vstup zdarma osobám v baníckej uniforme.

Počet účastníkov: 85 návštevníkov

Názov aktivity: Workshop v Senior centre v Handlovej

„Vítanie jari“

„Čarovné Vianoce“

Autor: Mgr. Michaela Smoreková Wagnerová

Miesto konania: Senior centrum Handlová

Termín: 22. 3., 14. 12. 2016

Výstup: Tvorivé dielne- vyrábanie tematických dekorácií v spolupráci s klientmi Senior centra.

Propagácia tvorivých dielní a Slovenského banského múzea.

Počet účastníkov: 10 klientov Senior centra

Názov: Hravý starý zámok

Autor: Mgr. Ivana Čengerová, Bc. Ivana Liďáková, Mgr. Zuzana Denková, PhD.

Miesto: Starý zámok

Termín: 27.2.2016

Výstup: V roku 2016 sa na Starom zámku uskutočnilo podujatie Hravý Starý zámok, zamerané na rodiny s deťmi, resp. detského návštevníka. Rodinná hra bola založená na hľadaní indícií. Návštevníci dostali hrací plán s mapou a inštrukciami a hrou prechádzali na stanovištiach tzv. malého okruhu

samostatne a vo vnútorných expozíciách v doprovode zamestnancov oddelenia histórie. Po získaní všetkých indícií a úspešnom vyplnení tajničky sa dozvedeli riešenie všetkých úloh. Zimná akcia sa uskutočnila s veľmi dobrou odozvou. Návštevnosť: 364 osôb.

Názov: Starý zámok deťom – Rozlúčka so školským rokom

Autor: PhDr. Daniel Harvan Mgr. Ivana Čengerová, Bc. Ivana Lidáková

Miesto: Starý zámok

Termín: 24.6. – 25.6.2016

V roku 2016 sa uskutočnil v priestoroch Starého zámku v poradí už ôsmi ročník akcie Rozlúčka so školským rokom. V piatok (24. 6. 2016) si návštevníci podujatia mohli vybrať z bohatého programu pripraveného pracovníkmi Slovenského banského múzea. Potrápiť si hlavu pri slovnej hre, prsty pri drevených stavebniciach a hlavolamoch, vžiť sa do úlohy fajkárskeho majstra a z hlíny zhotoviť vlastnú fajku – štiavničku. Pre priateľov hádaniek boli pripravené „neznáme“ predmety z minulosti, ostrozrak preverila Rytierska sála a jej detaily. V rámci kultúrneho programu vystúpilo banskobystričné Divadlo TAMARIKI s predstavením *Princezná a drak*, po ňom mohli prítomní obdivovať kumšt študentov sokoliarstva pri práci s dravcami. Partnerom podujatia bola Základná škola s materskou školou Maximiliána Hella, Štiavnické Bane. V sobotu (25. 6. 2016) boli pripravené pre rodiny s deťmi zábavné hry spojené s prehliadkou vybraných expozícií. Návštevnosť: 494 osôb.

Názov: Večerná prehliadka Nového zámku spojená s prezentáciou knižnej publikácie *Pod zástavou Marsa*

Organizátor :Bc. Peter Orčík, RNDr. Miroslav Eliáš

Miesto: Nový zámok

Termín: 30.9.2016

Výstup: V roku 2016 sa na Novom zámku uskutočnila prezentácia knižnej publikácie *Pod zástavou Marsa*, autora Miroslava Eliáša. Autor si priestor expozície vybral pre uvedenie svojej novej knihy už opakovane. Prezentácia sa konala 30. septembra, jej súčasťou bola autogramiáda autora a večerná prehliadka expozície. Návštevnosť: cca. 15 osôb.

Názov: Stretnutie generácií

Organizátor: PhDr. Daniel Harvan, Patrik Lambert

Miesto: Rytierska sála Starého zámku

Termín: 24. 11. 2016

Výstup: V novembri 2016 sa v atraktívnom prostredí Rytierskej sály na Starom zámku, uskutočnil ôsmi ročník akcie Stretnutie generácií. Tradičné stretnutie juniorov a seniorov prinieslo okrem vzdelávacej časti pozostávajúcej z návštevy aktuálnej výstavy v Galérii Jozefa Kollára, aj posedenie pri kultúrnom programe. V Rytierskej sále sa prítomní hostia zabavili počas bohatého kultúrneho programu. Zabezpečili ho deti z Materskej školy na ulici 1. mája (členovia súboru Permoník), študenti Základnej školy Jozefa Horáka, študenti Gymnázia A. Kmeťa, členovia Živeny a Klubov seniorov z Banskej Štiavnice a zo Štefultova. Záver akcie patrilo už tradičnému žrebovaniu tomboly.

Návštevnosť: 67 účastníkov a 29 účinkujúcich

V roku 2016 sa na Starom zámku konalo viacero podujatí. V januári sa expozícia zapojila do organizovania programu počas zimného turistického zrazu (zvýhodnené vstupné, mini výstava k téme turistiky) s návštevnosťou **264** osôb, vo februári hostila Kongres sestier dominikánok (cca. **90** osôb). V troch termínoch sa v priestoroch Rytierskej sály konala historická večera so súborom Bojník (návštevnosť spolu cca. **95** osôb), expozícia bola miestom konania niekoľkých svadobných obradov, štyroch koncertov Hudobnej a umeleckej akadémie Jána Albrechta (návštevnosť **105** osôb), počas firemnej akcie Orange cup organizovanej v štyroch termínoch zaznamenala návštevnosť **600** osôb, počas akcie Soyuz v troch termínoch návštevnosť **120** osôb.

Z oblasti odborných podujatí boli využívané priestory v Starom zámku počas organizácie konferencií: Portálna hypertenzia (17.6. – 18.6. 2016) s počtom účastníkov **150** osôb, Otázky neolitu a eneolitu našich krajín, 35. pracovné stretnutie – konferencie organizovaná (26.9. 2016 – 28.9.2016) Archeologickým ústavom SAV (cca. **30** osôb), seminára Nerastné suroviny v 21.storočí konaného 6.10.2016 (cca. **70** osôb) a v závere roka bol Starý zámok (výstava Kalvária v azyle) miestom ďakovnej pobožnosti (návštevnosť cca. **50** osôb).

6.3.13 Účast' na seminároch a konferenciách

- *Autorské právo v múzejnej praxi*. Organizátor: Zväz múzeí Slovenska – odborná komisia pre odborné múzejné činnosti, Múzeum mesta Bratislava, termín 4.2.2016.Bratislava.
- *(De) Akvizičná činnosť v múzeách*, Organizátor: Zväz múzeí Slovenska – odborná komisia pre odborné múzejné činnosti SNM, SNG, LaDM a Mestom Zvolen, termín 7.-8.9.2016,Zvolen
- *Pamiatky a genealógia*. Organizátor: Katedra archívnictva FiFUK Bratislava, Bratislavský okrásľujúci spolok, Univerzitná knižnica v Bratislave, termín: 11.-12.10.2016, Bratislava
- *Digitálne múzeum – čo s digitálnym obsahom múzeí?* Organizátor: Múzeum SNP Banská Bystrica, termín: 25.-26.10.2016, Banská Bystrica
- *Etnológ v teréne/ K prameňom poznania*, Organizátor: SBM, ZMS, termín:21.-23.2017, Banská Štiavnica
- *XVIII. seminár Slovenského zväzu výrobcov kameniva*, Organizátor: SZVK, 10.-11.11.2016, Nový Smokovec

6.3.14 Účast' na festivaloch

Festival múzeí, Červený kameň, 27.6.2016, Červený kameň

6.4 EDIČNÁ A PROPAGAČNÁ ČINNOSŤ

6.4.1 Edičná činnosť

Názov: *Etnológ v teréne* (zborník prednášok z konferencie)

Zostavovateľ a editor: Mgr. Zuzana Denková, PhD.

Výstup: Recenzovaný zborník príspevkov z XX. konferencie Etnológ a múzeum ponúka niekoľko štúdií, viacero materiálov a množstvo diskusných príspevkov reflektujúcich hlavnú tému konferencie – problematiku terénneho výskumu a jeho metodiky. Rozdelený je do dvoch základných blokov. Prvý blok tvoria príspevky teoreticko–metodologické a v druhom prevažujú príklady z múzejnej praxe. Úvodným príspevkom zborníka sa stala štúdia (Ne)viditeľné spojenectví orálnej histórie a etnologie? Prúsečíky, paralely a mimoběžky terénneho výskumu Jiřího Hlaváčka, ktorá najlepšie zadefinovala zblížovanie vnímania metód orálnej histórie a etnologického výskumu.

Zborník vydal Zväz múzeí Slovenska a Slovenské banské múzeum, vydanie bolo podporené finančným príspevkom z Fondu na podporu umenia.

Názov: *Zborník Slovenského banského múzea, roč. 25*

Zostavovateľ: PhDr. Jozef Labuda, CSc., Mgr. Adriana Matejková, PhD.

Slovenské banské múzeum v Banskej Štiavnici každé dva roky vydáva Zborník Slovenského banského múzea. V priebehu roka 2016 prebehli základné prípravné a edičné práce k vydaniu zborníka. V zborníku budú publikované príspevky odborných pracovníkov múzea a ďalších celoslovenských inštitúcií, zamerané na dejiny baníctva na Slovensku a regionálnych dejín Banskej Štiavnice a okolia. Časť príspevkov bude informovať o výstavnej činnosti, odborných vedeckých seminároch a konferenciách, a kultúrno-spoločenských podujatiach SBM. Zborník bude vydaný v roku 2017.

Názov: Epigrafické sepulkrálne pamiatky v zbierkovom fonde SBM v Banskej Štiavnici

Autor: Mgr. Adriana Matejková, PhD., Mgr. Mária Čelková, Ing. arch. Iveta Chovanová, Mgr. Iveta Chovanová

Zostavovateľ: Mgr. Adriana Matejková, PhD.

Publikácia sa zameriava na charakteristiku epigrafických sepulkrálnych pamiatok z obdobia druhej polovice 15. storočia až do prvej polovice 19. storočia – mimoriadnej cennej zbierky náhrobných kameňov banskoštiavnických kňazov, mešťanov, s významnými osobnosťami náboženského, hospodárskeho (banská ťažba) a kultúrneho života mesta v zbierkovom fonde Slovenského banského múzea. Predmety boli získané dlhoročným riaditeľom Mestského múzea Vojtechom Bakerom a boli vyinštalované v nádvorí – lapidáriu Starého zámku, kde sú pre návštevníkov múzea prezentované aj v súčasnosti. Materiál je pripravený do tlače.

6.4.2 Propagácia múzea

Propagáciu múzea smerom k návštevníkovi sa realizovala predovšetkým aktivitami:

- prezentácia zbierkového fondu v stálych expozíciách a prostredníctvom aktuálnych výstav,
- organizácia podujatí s medzinárodnou účasťou (konferencia Etnológ a múzeum),
- spolupráca s odbornými organizáciami, spolkami, združeniami,
- publikovanie odborných článkov, prednášková činnosť, prezentácie, odborná spolupráca,
- propagácia podujatí a činnosti múzea v médiách,
- prezentácia na celoslovenských aj zahraničných veľtrhoch cestovného ruchu,
- vydávanie Kalendária, informačných materiálov k expozíciám a aktuálnym výstavám,
- redesign manualu múzea v propagačných materiáloch,
- prevádzka vlastnej webovej stránky a konta na sociálnej sieti, distribúcia propagačných materiálov, direct mailing,
- prezentácia aktivít v meste, regióne, spolupráca s regionálnymi organizáciami, združeniami, poskytovateľmi služieb, školami, organizovanie kultúrnych podujatí, participácia na podujatiach v rámci mesta a regiónu, realizácia aj participácia na projektoch, ktoré prispievajú k obnove kultúrnych pamiatok, zachovávaníu kultúrneho dedičstva, vzdelávaniu, ...

7 NÁVŠTEVNOSŤ A MARKETING

7.1 VYHODNOTENIE NÁVŠTEVNOSTI ZA ROK 2016

Návštevnosť expozícií je jedným z rozhodujúcich zdrojov vlastných príjmov Slovenského banského múzea, preto jej sledovaniu a operatívne prijímaniu potrebných rozhodnutí venuje vedenie múzea mimoriadne veľkú pozornosť.

	NÁVŠTEVNOSŤ V EXPOZÍCIÁCH SBM V ROKU 2016										
Rok 2016	KAMM	GJK	MIN	SZ	NZ	BMP	GLANZ	MICH	HAND	GEO	Spolu
Január	107	124	237	744	392	197	60	368	38	-	
Február	254	240	398	1236	539	323	52	505	110	-	
Marec	464	223	304	1589	1271	1636	144	526	163	-	
¼ roka	825	587	939	3569	2202	2156	256	1399	311	-	
Apríl	754	378	397	1361	852	2325	173	421	111	102	
Máj	1843	600	886	3071	1967	5347	165	683	100	105	
Jún	1117	530	1571	3564	2530	6524	298	1342	257	704	
½ roka	4539	2095	3793	11565	7551	16352	892	3845	779	911	
Júl	1530	679	1159	5180	4666	7876	463	2280	152	72	
August	1314	535	1352	5765	4882	8783	431	2753	214	28	
September	692	525	528	2505	2442	3869	300	963	515	0	
¾ roka	8075	3834	6832	25015	19541	36880	2086	9841	1660	1011	
Október	478	325	745	1948	1082	3548	181	861	202	109	
November	82	185	352	1029	504	1141	83	412	251	34	
December	376	164	159	648	295	388	68	294	12	15	
Spolu: I.-XII. 2016	9011	4508	8088	28640	21422	41957	2418	11408	2125	1169	130746
Spolu: I.-XII. 2015	8201	4165	6086	23216	18315	36642	1633	8196	2256	-	108710
Rozdiel: 2016 vs. 2015	+810	+343	+2002	+5424	+3107	+5315	+785	+3212	-131	+1169	+ 22036

Vysvetlivky: KAMM – Kammerhof, GJK – Galéria J. Kollára, MIN – Mineralogická expozícia, SZ – Starý zámok, NZ – Nový zámok, BMP – Banské múzeum v prírode, GLANZ – Dedičná štôľňa Glanzenberg, MICH – Štôľňa Michal, HAND – Expozícia uhoľného baníctva na Slovensku, Handlová, GEO – Geobádateľňa

V roku 2016 navštívilo Slovenské banské múzeum 132 297 návštevníkov, oproti roku 2015 je to o 19 552 návštevníkov viac, čo predstavuje oproti vlaňajšiemu roku nárast o 15 %. V tomto

VÝROČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEHO BANSKÉHO MÚZEA BANSKÁ ŠTIAVNICA ZA ROK 2016

štatistickom výkaze je zahrnutá návštevnosť expozícií, príležitostných výstav, ale i rôznych podujatí, ktoré sa uskutočňujú v SBM, ako je napríklad Noc múzeí a galérií, Festival kumštu remesla a zábavy, Netradičné víkendy v Starom zámku, Noci na Starom zámku, Rozlúčka so školským rokom, Stretnutie generácií a iné podujatia organizované SBM.

NÁVŠTEVNOSŤ	2016	2015	2014	2013	2012
Expozície + výstavy + podujatia	132 297	112 745	104 213	90983	87 484

V percentuálnom vyjadrení pokles dosiahla Expozícia uhoľného baníctva na Slovensku, Handlová (-6,16 %). **Štatisticky najvýraznejší nárast návštevnosti zaznamenala návštevnosť expozícia Dedičná štôľňa Glanzenberg (+48,07%).** Ostatné expozície zaznamenali rast v nasledujúcej výške: **Kammerhof- Baníctvo na Slovensku (+9 %), Michal štôľňa (+39,19 %), Nový zámok (+16,96 %), Starý zámok (+23,36%), Banské múzeum v prírode (+14,5 %) a Galéria J. Kollára (+14,5 %).** Vyhodnotenie tržieb zo vstupného za rok 2016.

TRŽBY ZO VSTUPNÉHO V € V ROKU 2016											
2016	KAMM	GJK	MIN	SZ	NZ	BMP	GLANZ	MICH	HAND	GEO	Spolu
Január	135,0	114,0	431,0	1521,5	564,0	672,0	240,0	173,5	239,32		
Február	276,6	153,5	530,0	2640,5	732,0	1037,0	152,0	219,5	189,39		
Marec	485,0	110,5	561,0	3604,0	1701,1	4885,5	514,0	227,5	255,38		
¼ roka	896,6	378,0	1522	7766,0	2997,1	6594,5	906	620,5	684,09		
Apríl	558,4	159,5	679,0	2872	1087,50	6021,95	532	193,5	250,62	71,5	
Máj	1285,4	198,5	1077,5	6290,5	2362,00	12484,85	654,00	283,0	324,22	113,5	
Jún	1271,2	402,5	2153,0	6745,5	2954,10	16181,90	770,00	345,0	719,04	98,5	
½ roka	4011,6	1138,5	5431,5	23674	9400,70	41283,15	2862	1442	1977,97	283,5	
Júl	1938,4	809,0	2222,0	12397,0	6752,60	25780,55	1064,0	1044,5	463,62	110,0	
August	1779,0	659,5	2540,0	13900,5	7318,00	27953,61	964,0	1262,0	815,32	33,5	
September	838,3	465,5	988,0	6582,5	3523,10	12708,05	632,0	435,0	506,03	0,0	
¾ roka	8567,3	3072,5	11181,5	56554,0	26994,4	107725,36	5522,0	4183,5	3762,94	427,0	
Október	325,0	282,5	940,0	4360,0	1241,9	8943,45	472,0	361,5	308,35	55,0	
November	132,0	99,5	477,0	2361,50	705,5	3605,50	202,0	177,5	418,20	17,0	
December	34,0	41,0	300,5	1636,50	491,0	1468,15	116,0	131,5	139,97	20,0	
I.-XII.2016 tržba v €	9058,3	3495,5	12899,0	64912,0	29432,8	121742,46	6312,0	4854,0	4629,46	519,0	257854,52
I.-XII.2015 tržba v €	7808,6	3201,0	9667,5	52697,26	24690,2	105848,52	5888,0	3891,0	3405,3	-	217 097,38

VÝROČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEHO BANSKÉHO MÚZEA BANSKÁ ŠTIAVNICA ZA ROK 2016

Rozdiel: 2016 vs.2015	+1249,7	+294,5	+3231,5	+12214,74	+4742,6	+15893,94	+424,0	+963,0	+1224,16	-	
--------------------------	---------	--------	---------	-----------	---------	-----------	--------	--------	----------	---	--

Vysvetlivky: KMF – Kammerhof, GJK – Galéria J. Kollára, MIN – Mineralogická expozícia, SZ – Starý zámok, NZ – Nový zámok, BMP – Banské múzeum v prírode, GLANZ – Dedičná štôľňa Glanzenberg, MICH – Štôľňa Michal, HAND – Expozícia uhoľného baníctva na Slovensku, Handlová, GEO – Geobádatelňa

Tržby zo vstupného	2016	2015	2014	2013	2012
Tržby spolu	258869,76	218649,38 €	199611,32 €	172901,18 €	178507,57 €

Slovenské banské múzeum v roku 2016 utržilo zo vstupného do svojich expozícií 260 629,91, čo je oproti roku 2015 viacej o 41 980,53 € a nárast tržieb je o 19,20 %.

Medzi významné faktory vytvárania vzťahu k múzeu už od útleho detstva patrí aj projekt Škola v múzeu, ktorý sa konkrétne a pravidelne realizuje najmä v remeselníckej dielničke, vedenej Mgr. Annou Ďuricovou.

Prehľad návštevnosti na podujatiach Školy v múzeu – (Hráme sa na remeselníkov) v roku 2016 a porovnanie s rokmi 2015,2014 2013, 2012, 2011, 2010, 2009 a 2008.

ROK	Materské školy	Základné školy	Stredné školy	Vysoké školy	Verejnosť	Letný tábor v múzeu	Letná škola v múzeu	Spolu:
2008	438	900		143	277	14	333	2.105
2009	549	870		34	284	13	433	2.183
2010	636	1025		25	117	14	266	2.192
2011	703	1136	63	50	121	26	414	2.508
2012	804	1264		17	220	14	369	2.688
2013	802	1444	3	53	283	13	459	3.057
2014	732	1345	17	32	297	12	588	3.023
2015	871	1017	56	26	447	-	863	3368
2016	855	1279	75	0	459	-	1211	3987

Nárast návštevnosti o 15% sa prejavil aj vo zvýšení tržieb z návštevnosti o 41 980,53 €, čo predstavuje nárast tržieb o 19,20 % ako v uplynulom roku. Právom za to patrí uznanie všetkým pracovníkom Slovenského banského múzea. Celková návštevnosť expozícií SBM počas Letnej turistickej sezóny 2016 bola 97 259 návštevníkov, čo bolo o 12 316 návštevníkov viac ako v roku 2015 (84 943), čo predstavuje nárast o +14,5%.

VÝZNAMNÉ NÁVŠTEVY A OSOBNOSTI Z RÔZNYCH OBLASTÍ, KTORÉ V ROKU 2016 NAVŠTÍVILI MÚZEUM:

5.10.2016 –Andrej Kisku, prezident SR

Lucia Ďuriš- Nicholsonová- podpredsedníčka parlamentu SR

Združenie baníckych spolkov Slovenska, Maďarska,

Bromley Youth Chamber Orchestra BYCO), s dirigentom Jonathanom Josephsom, Veľká Británia,
Londýn

Katarína Koščová - speváčka

Vratislav Chvátal, predseda Klubu českých turistov, Ing. Peter Dragúň predseda Klubu slovenských
turistov Ing. Peter Dragúň

8 PROJEKTOVÁ ČINNOSŤ

Slovenské banské múzeum v Banskej Štiavnici, ako jedna z príspevkových organizácií Ministerstva životného prostredia, kladie vo svojej činnosti veľký dôraz aj na využívanie mimorozpočtových zdrojov prostredníctvom rôznych projektov. Sú to predovšetkým projekty podporované štrukturálnymi fondmi Európskej únie, Environmentálnym fondom, ale aj Banskobystrickým samosprávnym krajom, či mestom Banská Štiavnica.

V roku 2016 sa múzeum zameralo aj na využívanie mimorozpočtových zdrojov prostredníctvom rôznych projektov. Na podporu organizovania kultúrnych akcií bol podaný projekt na banskobystrický samosprávny kraj, ktorý bol podporený sumou 1 500 €. Projekt „Kultúrny rok v Slovenskom banskom múzeu 2016“ podaný na mesto Banská Štiavnica, bol podporený vo výške 1 500 €. Prostredníctvom projektu bola podporená realizácia troch významných podujatí organizovaných SBM („Rozlúčka so školským rokom“, „Stretnutie generácií“ a „Štjavnický vjanočný jarmok“).

Slovenské banské múzeum, oddelenie histórie v spolupráci s Občianskym združením Iniciatíva za živé mesto podalo projekt cez Fond na podporu umenia, ktorý bol zameraný na realizáciu 19. ročníka Festivalu kumštu remesla a zábavy a bol podporený v celkovej výške 6 000 €.

Slovenské banské múzeum sa uchádzalo aj o finančnú podporu v rámci Environmentálneho fondu a to prostredníctvom 2 projektov. V roku 2016 bol podporený 1 projekt v celkovej výške 41 962,00 €. Projekt Ako sa mapovalo v baníctve bol zameraný na inováciu výstavných priestorov Mineralogickej expozície a na prípravu výstavy s rovnomenným názvom.

SBM reagovalo aj na grantovú výzvu Nadácie SPP a to prostredníctvom Oddychová zóna pri Expozícii uhoľného baníctva na Slovensku, Handlová. Projekt však nebol podporený.

Slovenské banské múzeum sa bude aj naďalej snažiť vyhľadávať a pripravovať také projekty, ktoré by pomohli zmierniť zložitú situáciu vo financovaní, a to najmä výberom takých investičných zámerov a cieľov, ale aj takých podujatí, ktoré budú podporovať jednak záchranu kultúrneho dedičstva, upevňovať environmentálnu výchovu, ale aj neustále zlepšovať poskytovanie služieb pre návštevníkov múzea.

9 KONTROLNÁ ČINNOSŤ

---

vnútornej kontroly v zmysle zákona NR č. 10/1996 Z.z. o kontrole v štátnej správe a Smernice riaditeľa č. 2/2012 na zabezpečenie a výkon vnútornej kontroly SBM, ktoré boli aj vykonané. Kontroly boli zrealizované:

- na ekonomickom oddelení: 6 kontrol zameraných nasledovne: kontrola disponovania (nákup, výdaj) stravných lístkov, vyúčtovania pohonných hmôt za IV. štvrťrok 2015, správa majetku štátu – prenájom, dodržiavanie zákona č. 510/2010, úroveň a výhodnosť zmluvných vzťahov pri prenájme majetku štátu a dodržiavanie zmluvných podmienok za obdobie 2015, kontrola plnenia komisionálnych zmlúv za rok 2015, kontrola plnenia uznesení ekonomického charakteru za rok 2016, na základe uznesenia vlády SR č. 843 kontrola dodržiavania ustanovení zákona č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších zákonov za rok 2016
- v mesiaci júl – august prebehla kontrola vstupeniek zakúpených návštevníkmi v expozíciách Berggericht, Baníctvo na Slovensku, Starý zámok, BMP a NZ
- v expozíciách SBM 3 kontrolné akcie na dodržiavanie odvodov a evidencie pokladničnej knihy za základe vnútornej smernice č. 1/2009 SBM o spôsobe vedenia evidencie tržieb registračnou pokladnicou.
- jedna kontrola bola zameraná na prijímanie nových zamestnancov na vedúcu funkciu na personálnom oddelení

Kontroly boli vykonané pri všetkých kontrolných akciách. Vykonanými kontrolami nebolo v kontrolovaných subjektoch zistené porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov ani interných predpisov vydaných na ich základe. V roku 2016 boli podané 2 sťažnosti, ktoré boli vyhodnotené ako neopodstatnené.

V roku 2016 v našom subjekte bola vykonaná 1 kontrola orgánom vonkajšej kontroly (Sociálna poisťovňa) zameraná na kontrolu dohôd, vybraných pracovných zmlúv a odvody poistného.

10 VYMEDZENIE OKRUHU UŽÍVATEĽOV

Medzi najpočetnejšiu skupinu využívatel'ov služieb múzea, vyplývajúcich z jej hlavných činností, patria návštevníci jednotlivých expozícií. V roku 2016 navštívilo 8 stálych expozícií múzea a príležitostné výstavy a podujatia 112 745 návštevníkov, z toho 117 109 návštevníkov zo zahraničia. Vyškolení lektori poskytujú v jednotlivých expozíciách základný odborný výklad, respektíve písomný lektorský text, ktorý je určený pre širokú návštevnícku klientelu v rámci bežných prehliadok, a to v slovenskom, nemeckom, anglickom, ruskom i maďarskom jazyku. Pre náročnejšieho návštevníka, ktorý má záujem o hlbšie spoznanie prezentovaných expozíčných celkov, sú plne k dispozícii odborní pracovníci múzea. Na požiadanie a po vzájomnej dohode môžu návštevníka oboznámiť aj s vysoko špecializovanou problematikou, či už z oblasti baníctva, banskej techniky, banickej histórie, školstva, ale aj mineralógie, geológie, všeobecnej histórie, viažucej sa k dejinám mesta Banská Štiavnica i celého regiónu bývalej stredoslovenskej banskej oblasti, ale aj z oblasti výtvarného umenia súvisiaceho s daným regiónom.

Výsledky odbornej činnosti múzea však využívajú aj všetky druhy školských zariadení, múzeá, galérie, vedecko-výskumné inštitúcie a podobne. Záujemcovia o štúdium jednak využívajú knižnicu a archív múzea, kde môžu študovať pramenné materiály z rôznych oblastí, ktoré múzeum dokumentuje, ale taktiež môžu využiť širokú ponuku výjazdových výchovno-vzdelávacích prezentácií odborných pracovníkov múzea, ktorá je zverejnená na webovej stránke múzea a je plne k dispozícii školám i odborným skupinám o zvolenú tematiku.

Služby múzea v poslednom čase veľmi často využívajú aj početné cestovné kancelárie, informačné kancelárie i rôzne informačné turistické portály, ktoré expozície múzea zaraďujú aj do svojich katalógov a na stránky, kde popri platenej reklamnej propagácii ubytovacích a stravovacích kapacít, bezplatne pripájajú aj stránky s turistickými možnosťami, kde práve návšteva banického skanzenu, obidvoch zámkov múzea, štôlne Glanzenberg, ale aj ďalších expozícií patrí medzi atraktívne príležitosti na spestrenie dovolenky.

Služby múzea využívajú aj rôzne firmy, spoločnosti, organizácie, ale aj jednotlivci, ktorí si prenajímajú atraktívne historické priestory na zorganizovanie rôznych školení, alebo firemných reklamných podujatí, respektíve v prípade jednotlivcov, sú to predovšetkým svadobné obrady.

Medzi dôležitých využívatel'ov služieb múzea patria aj orgány štátnej správy, samosprávy, podniky, organizácie, banické spolky a podobne. Hlavná spolupráca múzea je však so svojim zriaďovateľom - Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky, ale aj rezortnými organizáciami, akými je napríklad Slovenská agentúra životného prostredia a Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva. Veľmi dôležitá spolupráca je s mestom Banská Štiavnica, s ktorým múzeum zabezpečuje informačnú kanceláriu, ale aj množstvo podujatí v meste, ktoré sa organizujú za podmienok vzájomne výhodnej spolupráce.

Múzeum tiež poskytuje metodickú pomoc špecializovaným organizáciám, školám a širokej verejnosti v oblasti histórie, dokumentácie a prezentácie baníctva, mineralógie, geológie a ďalších vedných odborov súvisiacich s činnosťou múzea. Múzeum taktiež poskytuje aj ucelený systém vzdelávania a environmentálnej výchovy formou výchovno-vzdelávacích programov pre verejnosť.

10.1 ODBORNÁ, METODICKÁ A PORADENSKÁ SPOLUPRÁCA

Medzinárodná spolupráca

DBM Bochum –projekt o počiatkoch medi na Slovensku

Múzeum Rudnik Samobor, Chorvátsko

Múzeum Albuernus Maior, baňa Cataleina Molesti, Múzeum zlata Brad

Pri riešení vedecko-výskumnej, expozičnej, výstavnej, environmentálnej a edičnej činnosti spolupracuje múzeum s týmito inštitúciami:

- Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky,
- Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky,
- Slovenská agentúra životného prostredia,
- Národné osvetové centrum Bratislava,
- Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva Liptovský Mikuláš,
- Slovenské technické múzeum Košice,
- Východoslovenské múzeum Košice,
- Etnografické múzeum Slovenského národného múzea Martin,
- Slovenské národné múzeum Bratislava,
- Mestské múzeum Bratislava,
- Stredoslovenské múzeum Banská Bystrica,
- Múzeum mincí a medailí Kremnica,
- Tekovské múzeum Levice,
- Západoslovenské múzeum Trnava,
- Slovenské národné múzeum - Múzeum Červený Kameň,
- Lesnícke a drevárske múzeum Zvolen,
- Múzeum vo Svätom Antone,
- Banícke múzeum Rožňava,
- Hontianske múzeum a galéria Šahy,
- Slovenská národná galéria Bratislava,
- Štátna galéria Banská Bystrica,
- Nitrianska galéria Nitra,
- Štátny ústredný bankový archív Banská Štiavnica,
- Slovenský národný archív Bratislava,
- Štátny okresný archív Banská Štiavnica,
- Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied Nitra,
- Krajský pamiatkový ústav Banská Bystrica,
- Pamiatkový úrad Banská Štiavnica,
- Slovenská spoločnosť pre dejiny vied a techniky pri Slovenskej akadémii vied Bratislava,
- Slovenská historická spoločnosť,
- Slovenská národná knižnica Martin,
- Slovenská banícka spoločnosť Banská Bystrica,
- Hlavný bankový úrad Banská Štiavnica,
- Banskoštiavnicko-hodrušský banícky spolok Banská Štiavnica,
- Štátny geologický ústav Dionýza Štúra,
- Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. Banská Štiavnica a ďalší.

Spolupráca s vysokými školami

- Fakulta BERG Technická univerzita Košice,
- Fakulta ekológie a environmentalistiky Technická univerzita Zvolen, Katedra UNESCO,
- Lesnícka fakulta Technickej univerzity Zvolen, Katedra lesnej ťažby a mechanizácie,
- Prírodovedecká fakulta Univerzity Mateja Bela Banská Bystrica,
- Filozofická fakulta Univerzity Komenského Bratislava,
- Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského Bratislava,
- Fakulta architektúry Technická univerzita Bratislava,
- Akadémia výtvarných umení Banská Bystrica,
- Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave a ďalšie

Práce v odborných komisiách a poradných orgánoch

ZMS - Etnologická komisia

Odborná komisia pre vzdelávanie

Únia múzeí v prírode

Odborná komisia pre zbierky dejín techniky múzeí

MK SR – Archeologická rada

Spolupráca so strednými školami

Múzeum spolupracuje pri výstavách, prednáškovej činnosti, brigádach, kultúrno-spoločenských akciách, reštaurovaní a pri odbornej praxi študentov najmä so Strednou priemyselnou školou S. Mikovíniho v Banskej Štiavnici, Gymnázium A. Kmeťa v Banskej Štiavnici a s Cirkevným gymnázium F. Assiského.

Spolupráca so základnými a materskými školami

Múzeum od roku 1998 realizuje projekt „Škola v múzeu“, ktorého hlavnou snahou je uchovávať hmotné a duchovné dedičstvo a prezentovať ho netradičnou formou predovšetkým mladej generácii. V rámci aktivít projektu je k dispozícii aj ponuka výjazdových výchovno- vzdelávacích projektov po školských a kultúrnych zariadeniach širšieho regiónu.

Spolupráca s mediálnymi partnermi

Propagácia múzea sa v roku 2015, podobne ako i rok predtým, zamerala na podchytenie a zapojenie čo najširšieho spektra miestnych, regionálnych i celoštátnych periodík do mediálnej spolupráce. Na miestnej úrovni je už tradične osvedčeným a najlepším partnerom týždenník Štiavnické noviny.

10.2 MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

Názov výstavy: „My sa nevieme sťažovať nahlas – PRÍRODA=ŽIVÁ UČEBNICA“, XVII. ročník medzinárodnej súťažnej prehliadky detskej a študentskej tvorivosti s environmentálnou tematikou

Organizátor: Slovenské banské múzeum, Galéria Jozefa Kollára

Spoluorganizátori: BBSK-POS Žiar nad Hronom, pracovisko Banská Štiavnica, SAŽP, Odbor marketingu a propagácie Banská Bystrica, Mesto Banská Štiavnica, o. z. Daphné

Kurátor výstavy: Ing. arch. Iveta Chovanová

Miesto konania: Galéria Jozefa Kollára

Doba trvania: 29.04.2015 – 7.6.2015

Téma 17. ročníka medzinárodnej súťaže bola „Príroda = živá učebnica“. Pohyb, sloboda, farby, dobrodružstvo i harmónia - každý deň v prírode je neopakovateľný a predsa sa všetko

spája v pravidelnom rytme prírodných cyklov. Autori preukázali, že dokážu citlivo vnímať prírodu, ktorá učí múdrosti, ale dáva aj radosť, energiu a krásu. Téma autorom otvorila priestor pre vnímanie pestrého sveta prírodných fenoménov – krajina, rastliny, živočíchy. Dielka malých umelcov rozjasnili priestory galérie veselými farbami prírody. Súčasťou výstavy boli práce žiakov základných, materských škôl a základných umeleckých škôl z Banskej Štiavnice, zo Slovenska, Českej republiky a z Rumunska. Spolu sa na súťaži zúčastnilo 121 škôl. Do uzávierky prišlo 1119 prác, medzi ktorými nebolo jednoduché vyberať. Mnohé z diel ohúrili vysokou kvalitou prevedenia, zaujímavé boli námety i výtvarné spracovanie. Výstavu navštívilo 603 hostí.

11 HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATEĽOV ORGANIZÁCIE

Slovenské banské múzeum na základe svojej zriaďovacej listiny plnilo aj v roku 2016 funkciu celoslovenského špecializovaného múzea, ktoré cieľavedome zhromažďuje, ochraňuje, vedecky a odborne spracováva, využíva a sprístupňuje hmotnú dokumentáciu so vzťahom k vývoju baníctva, príbuzných banských odborov, geológie, ochrany nerastov, vývoja banských miest a oblastí na Slovensku. Zároveň sa riadi zákonom č. 38/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 206/2009 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov múzejnej hodnoty v znení neskorších predpisov. Slovenské banské múzeum sprístupňovalo verejnosti vlastné zbierkové predmety, fotodokumentálny materiál, archívne materiály i vlastné videozáznamy formou expozícií, výstav, prednáškovej činnosti a možnosťou štúdia v depozitárnych priestoroch a v priestoroch knižnice a archívu.

a, Pre ústredný orgán múzeum zabezpečilo :

- plnenie stratégie trvalo udržateľného rozvoja a environmentálnej politiky, kde sa sústreďovalo hlavne na rozvoj školskej i mimoškolskej výchovy a vzdelávania, environmentalistiky, environmentálnej regionalizácie, etiky, osvetu, propagácie a environmentálne prospešných aktivít mládeže a občanov.
- zorganizovalo podujatia spojené s cyklom prednášok a besied k svetovým a medzinárodným dňom - Svetovému dňu vody, Svetovému dňu Zeme, Medzinárodnému dňu múzeí, Svetovému dňu životného prostredia, Dňom európskeho kultúrneho dedičstva a Týždeň vedy a techniky.
- výstavu v priestoroch átria MŽP SR, november 2016 Tajomstvo železka a kladivka

b, Pre ostatné organizácie verejnej správy múzeum zabezpečilo:

- informácie o pripravovaných podujatiach organizovaných múzeom do rozhlasového, televízneho vysielania a pre tlač,
- informácie o podujatiach múzea,
- informácie o zbierkach,
- informácie o archívnych dokumentoch,
- informácie v rámci poskytovania informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám,
- pre rôzne typy škôl zabezpečovalo besedy, prednášky, vedomostné kvízy, premietanie filmov s environmentálnou tematikou, organizovalo ponuku programov environmentálnej výchovy pre školy prostredníctvom projektu „Škola v múzeu“, a to programov Tvorivé dielne (Hráme sa na remeselníkov, Letná škola v múzeu, Ekodielnička), Poznaj a chráň (okresná súťaž), Čo nám tu zanechalo baníctvo, Živá galéria, Tajomstvo Nového zámku, Zvyky a tradície banskoštiavnických akademikov, Premeny Starého zámku, Ľudová kultúra banskoštiavnického regiónu.

c) Pre širokú verejnosť múzeum zabezpečilo:

- **výchovno-vzdelávacie akcie:** 350, návštevnosť 8548; lektoráty 30, návštevnosť 553; prednášky a besedy 1, návštevnosť 19; kultúrne podujatia 7, návštevnosť 812; špecializované akcie 31, návštevnosť 11227; iné podujatia 12, návštevnosť 484; spolu 431 podujatí, návštevnosť 21643 osôb.
- výpožičné služby knižnice:** celkovo 555 výpožičiek, z toho výpožičky prezenčné: 164 ks (z toho periodiká 129 ks), výpožičky absenčné: 391 ks; MVS: 17 ks; počet čitateľov: 100, z toho externých 65 a interných 35.
- sprístupňovanie archívnych fondov a zbierok:** vyhľadávanie v archíve – 33, z toho vybavené výpožičky z archívu – 10 (8 prezenčných); vyhľadávanie v registratúrnom stredisku – 28, z toho vybavené výpožičky 7 (6 prezenčných). Do evidencie „Zmluvy o výpožičke“ bolo v roku 2016 zaevidovaných 12 zmlúv s rôznymi organizáciami, ktoré si vypožičali 254 ks zbierkových predmetov na rôzne výstavy a iné prezentačné účely. SBM si vypožičalo na svoju výstavnú a expozičnú činnosť od 11 organizácií a súkromných osôb v počte 194 ks predmetov. Dohôd o publikovaní, fotografovaní a filmovaní bolo vyhotovených 28. Zaregistrovaných bolo 40 externých bádateľov a 10 interných bádateľov.

- **poskytovanie informácií** podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) boli vybavené 57 žiadostí týkajúce sa informácií o múzejných a archívnych zbierkach.

d) Pre partnerské subjekty múzeum zabezpečilo:

-priestor, alebo poskytlo zľavu z ceny prenájmu pre nasledujúce podujatia: Utorkové popoludnia, oslavy Salamandrových dní 2016, Capalest, Letná banská univerzita, Letný filmový seminár 4 živly, Festival peknej hudby, Festival kumštu remesla a zábavy, Etnológ a múzeum, Kollárova Štiavnica, Dotyky krásy, prezentácia kníh Rút Lichnerovej a Sergeja Protopopova, 8. Medzinárodné interpretačné dni klasickej gitarovej hry, Schemnitiensis, Archeologický ústav SAV, Slovenská asociácia ložiskových geológov

Zoznam použitých skratiek

BBSK- Banskobystrický samosprávny kraj
BBSK – POS - Banskobystrický samosprávny kraj, Podsitnianske kultúrne stredisko
BMP- Banské múzeum v prírode
DBŠP- dohoda o brigádnickej práci študenta
DOPČ – dohoda o pracovnej činnosti
ESEZ – elektronický systém evidencie zbierok
GJK – Galéria Jozefa Kollára
GEO –Geobádateľňa
HAND – Uhoľné baníctvo na Slovensku, Handlová
GLANZ – Glanzenberg dedičná štôľňa
KMF- Kammerhof
MICH – Michal štôľňa
MIN – Mineralogická expozícia
MK SR –Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NH - zbierkový fond Nová história
NZ – Nový zámok
PHÚ – Plán hlavných úloh
RS – Registratúrne stredisko
SAŽP- Slovenská agentúra životného prostredia
SAV – Slovenská akadémia vied
SBC – Slovenská banská cesta
SBM- Slovenské banské múzeum
SMOPaJ –Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva
SH - zbierkový fond Stará história
SNM – Slovenské národné múzeum
SŽC – Slovenská železná cesta
SZ - Starý Zámok
TU Košice – Technická univerzita Košice
UH – zbierkový fond Umelecká história
ÚP - Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
VO – útvar vlastnej ochrany
ZMS – Zväz múzeí na Slovensku